

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

گفتار یکم

بخش یکم

ماده یکم:

توضیحات و تعریف نکات لازم

بند یکم

۱. نام: کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات¹ کردستان (کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان)

۲. مکان (محل فعالیت): شرق کردستان

۳. وظایف سیاسی:

شرکت در پروسه آزاد سازی کردستان و تاسیس حکومتی دموکراتیک که بر اساس رای اکثریت مردم انتخاب شده باشد. (تعریف کشور کردستان از نظر کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان دربخش پایانی اساسنامه آمده است).

حکومت از نظر ما سیستمی سیاسی است که قدرت را در دست می‌گیرد و انواع مختلفی دارد مانند توتالیتر، پلورال (تکثرگرا)، سوسیالیست، لیبرال، محافظه‌کار، سوسیالدموکرات، ... و یا ترکیبی از هم پیمانی آنها. از لحاظ نوع حکومت، ما تنها معتقد به نوع دموکراتیک آن هستیم و برای نیل به چنین حکومتی آن‌هم از نوع پارلمانی پلورالیستی که به‌طور سنتی در غرب اروپا بوده و هم اکنون ادامه دارد، مبارزه و تلاش خواهیم کرد. بدیهی است این سیستم حکومت با انطباق بر شرایط کردستان و ایجاد تغییرات لازم، همراه خواهد بود، به شرطی که این تغییرات با ارزشهای دموکراسی در تضاد نباشد.

¹ ما کلمه‌ی "سوسیالدموکرات" را به دلایل سیاسی سرهم نوشته‌ایم به جای اینکه در دو کلمه "سوسیال دمکرات" جداگانه نوشته شود.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

تعریف ما از دولت، ساختاری سیاسی است که دارای وجهه‌ای بین‌المللی با مرزهای مشخص و شناخته شده، پیمان‌نامه، پرچم و سرود ملی خود می‌باشد. دولت مجموعه‌ای است از چندین دستگاه و مؤسسات مجزا، که شیوه‌کار آن‌ها در جهت استحکام و پایداری سیاسی، اقتصادی و قانونی دولت خواهد بود. قانون اساسی از اصلی‌ترین و مهم‌ترین بخش ساختاری دولت است، و مرجع اصلی قوانین و مقررات، تصمیمات و مشخصه روابط درون اجتماع است. پارلمان، بنیادی دموکراتیک و بالاترین ارگان تصمیم‌گیری در جامعه است. حکومت دستگاهی است با مجموعه‌ای از ابزار و امکانات که جهت تغییر سیاست با عملکردهای متفاوت و محدود در چارچوب مرزهای مشخصی که دولت تعیین کرده است انجام وظیفه می‌کند

حکومت با تمامی مؤسسات و دستگاه‌های پیرو خود، با هر ترکیب و شکل سیاسی و قانونی، همکاری و هم‌فکری می‌کند و دستگاهی است که دارای قدرت و توانایی و مدت مشخص و تعیین شده می‌باشد.

ما با تمام توان در پروسه تاسیس دولت برای مردم کردستان شرکت خواهیم کرد، و همزمان خواهان احراز حاکمیت با پشتیبانی و رای اکثریت جامعه کردستان در انتخاباتی آزاد هستیم. حکومت از نظر ما دارای مدت زمانی مشخص است که نباید از چهار سال بیشتر باشد، این بدین معنا است که ما حزبی سراسر کردستانی (نه ایرانی) هستیم، که نظام حاکم بر ایران را اشغالگر و متجاوز بر کردستان میدانیم و بر همین اساس شعار ما بیرون راندن نیروی اشغالگر باتمامی ابزار و نهاد سرکوبگرش از کردستان است، چون معتقدیم که این سپاه ضامن ادامه سرکوب و اشغالگری آنها در کردستان است.

پیرامون مشخصه‌های دیگر حکومت و سیاست‌های حزب سوسیالدموکرات در بخش‌های دیگر به تفسیر سخن خواهیم گفت.

ماده دوم:

پرچم کردستان در تمامی جلسات و گردهمایی‌های رسمی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان، همزمان با پرچم حزب و پرچم نیروی نظامی، برافراشته خواهد شد.

ماده سوم:

پرچم حزب سوسیالدموکرات به رنگ سرخ است و جز نام حزب و شعارهایی که در کنگره حزب تصویب می‌شوند، هیچ نوشته دیگری بر روی آن نخواهد بود. آرم حزب تصویری است از گل رز سرخ شکفته شده.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

پرچم نیروی نظامی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان قرمز رنگ با ستاره‌ای قرمز در وسط، که حاشیه‌ای سفید ستاره آنرا از زمینه اصلی پرچم جدا میکند، نوشته‌های روی پرچم نیروی نظامی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان که با رنگ سفید نوشته شده‌اند عبارتند از: "نیروی پیشمرگ کوردستان / هیزی پیشمه‌رگه‌ی کوردستان" که به‌حالت کمانی در زیر ستاره روی پرچم نقش بسته، و با سه حرف لاتین "HPK" که مخفف کردی نیروی پیشمرگ کردستان میباشد در زیر آن نوشته شده، و نام "نیروی نظامی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان" به کردی و انگلیزی "The Military Wing of The Social Democratic party of Kurdistan" در قسمت پایین پرچم حزب آمده است.

ماده چهارم:

کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان، سرود ملی "ای رقیب" را به‌عنوان سرود ملی می‌پذیرد تا زمانی که در سطح ملی و سراسری کردستان، سرود دیگری انتخاب و جایگزین آن شود، و سرود "ای رقیب" را در چارچوب تاریخی و شرایط سیاسی سرودن آن مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد.

ماده پنجم:

سرود حزب سوسیالدموکرات در تمامی مناسبت‌ها و گردهمایی‌های کردستانی، بین‌المللی و جهانی "ای رقیب" و در اول ماه مه، سرود انترناسیونال به زبان کردی خواهد بود. تمام کنگره‌های حزب با سرود "ای رقیب" افتتاح و با سرود "انترناسیونال" پایان می‌یابد. تمامی ارگانهای حزبی مجازند که از این دو سرود استفاده کنند.

ماده ششم:

بر روی تمامی نشریات و سایت‌های حزب و ارگانهای آن، مانند اتحادیه زنان، جوانان، دانشجویان و شورای مشورتی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان، پرچم کردستان و پرچم حزب چاپ خواهد شد. در تمامی این موارد لازم است که ظرافت هنری و زیبایی را مد نظر داشت. ولی لازم به ذکر است که در بودن پرچم نیروی نظامی حزب اجباری نیست.

ماده هفتم:

کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان به تمامی کسانی که در مبارزات آزادی‌خواهانه مردم و آزادسازی کردستان، جان خود را فدا کرده‌اند، ارج می‌نهد، و به آنها بسان میراث‌گرنیهای کردستان می‌نگرد. همچنین تمامی آنهایی که در این راه، زندانی، شکنجه، معلول یا تبعید و یا به شیوه‌های

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پروگرامی کومه‌له - پارتی سوسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

دیگری زیان دیده اند، مورد تقدیر و تکریم قرار می‌دهد. ما در تشکیل و همکاری با هیئتی کارشناس برای بررسی و شناسایی آمار صدمه‌دیدگان و ضررمندان این نهضت، و جبران و خسارات وارده به آنها، در چهارچوب قانون، کمکهای لازم را مبذول می‌داریم.

ماده هشتم

کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان نسبت به تمامی کسانی که در مراحل و سطوح مختلف جنبشهای آزادی‌خواهانه کردستان جان باخته‌اند، ادای احترام می‌کند از نظر ما بهره‌گیری از تجاربشان اهمیت دارد نه سرزنش کردنشان.

ماده نهم:

کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان بر مبنا و معیارهای دموکراسی و نیز دیالوگ و گفتگوی آشکار تاسیس شده، تشکیلاتی است دموکرات که معتقد به مقوله‌هایی چون "انقلاب" و "انقلابی‌گری" در معنای سیاسی، و دیکتاتوری پرولتاریا نیست و همچنین مخالف "ایدئولوژی پرستی" و "فرد پرستی" است. همزمان مخالف "فشار، ارباب داخلی"، "نژادپرستی"، "ملت پرستی"، "منطقه‌گرایی"، "شوینیسیم"، مردسالاری و دین سالاری است. (جهت توضیح بیشتر به ضمیمه اساسنامه در قسمت تعریف کلمات و عبارات مراجعه نمایید).

ما ترجیح می‌دهیم که در گویش، همواره عبارت "سوسیالدموکرات" جدا از هم به کار گرفته نشود، چون ما سوسیالدموکرات هستیم و درک ما از سوسیالیسم بر پایه‌های اصلی دموکراتیزم استوار است.

ماده دهم:

حزب ما معتقد به مبارزات مسالمت آمیز و تلاشهای آشکار و دیالوگ و اصلاحات است. "آگاه کردن، تشکل و تاثیرگزاری" شعار ما است.

ماده یازدهم:

کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان با تمامی توان، در هر سطحی و با هر شیوه‌ای در مبارزات آزادی‌خواهانه مردم کردستان سهیم است و به شدت مخالف سلطه‌گری و حاکمیت دولتهای ترکیه، ایران، عراق و سوریه به عنوان ملل حاکم، و وضعیت موجودی است که از لحاظ سیاسی، اقتصادی و اجتماعی در کردستان ایجاد کرده‌اند. در رابطه با وضعیت کنونی عراق، چنانچه سیستم سیاسی و

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

قانون‌گذاری و اقتصادی فدرال باشد و مردم کردستان با اکثریت آراء تمایل به ماندگاری آن داشته باشند، حزب سوسیالدموکرات نیز از این تصمیم پشتیبانی خواهد کرد. اما این به معنای روی‌گرداندن کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان از پرورش سیاسی و اقتصادی و اجتماعی و تفکر ضداستعماری نخواهد بود؛ همچنان به وظیفه پرورش و بالندگی اقشار مردم کردستان و به ترویج اندیشه‌های ضداستثمار و استعمارستیزی ادامه خواهد داد.

کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان، دولت‌های ترکیه، ایران، عراق و سوریه را به مثابه اشغالگران کردستان می‌داند و بر این باور است که ملت کرد باید دولت مستقل خود را بر روی خاک کردستان بنیان نهد. و ما برای این می‌کوشیم، البته کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان با ارج نهادن به پرنسیب همه‌پرسی و نتیجه آن جهت تعیین حق تعیین سرنوشت وفادار می‌باشد به شرطی که در فضای آزاد و شرایطی مناسب به دور هر نوع از فشاری صورت گیرد. بدین خاطر یکی از شعارهای بنیادی ما فراندوم است که ما فکر میکنم میتواند برای مردم کردستان سودمند باشد.

کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان به مثابه حزبی سراسر کردستانی شعار سرنگونی حکومت مرکزی ایران را نداده، چون فکر می‌کنیم که وظیفه اساسی ما همچو ملتی تحت اشغال حکومت ایران، بیرون راندن سپاه اشغالگر با تمام دهستگاه‌های سرکوبگرش از کردستان می‌باشد نه سرنگونی حکومت مرکزی ایران. ما اعتقاد به سرنگونی حکومت مرکزی از کردستان نداریم و این کار را وظیفه خود و مردم کردستان نمی‌دانیم. و بر این باور نیستیم که حتماً به نفع ملت کرد باشد. البته واضح است که ما مخالف سرنگونی حکومت مرکزی نیستیم.

ماده دوازدهم:

فعالیت حزب سوسیالدموکرات در راستای تحقق اهداف زیر است :

بند ۱: در مرحله اول، همه ملت‌های منطقه دارای دولت ملی خود باشند، یا در ترکیبی شفاف و دلخواه، در کنار هم باشند.

بند ۲: در مرحله دوم، همه این دولت‌ها با فراهم کردن تسهیلات لازم برای شهروندان خود در ایجاد همکاری‌های قانونی و اقتصادی و روابط چند جانبه بین شهروندان دولت‌های همسایه بکوشند.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پروگرامی کومه‌له - پارتی سوسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

بند ۳: در مرحله سوم، به مرور زمان و با ترمیم زخم‌ها، چنان عمل شود که دیگر مسئله مرزها، مشکلی برای انسان‌ها و دولت‌ها نباشد. کوشش شود که انسانها هرچه بیشتر به هم نزدیک شوند، به تبادلات علمی و اطلاعاتی و فرهنگی مبادرت ورزند و در خدمت انسان و انسانیت قرار گیرند.

ماده سیزدهم:

”کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان“ حزبی است کردستانی و همزمان انترناسیونالیست، که می‌کوشد جهان را به مکانی امن و گرم و مرفه برای انسانها تبدیل کند.

”کردستانی“ بدین معنی که منافع و مسایل کردستان را در اولویت قرار خواهد داد و در امور دیگر کشورها دخالت نخواهد کرد، و انترناسیونال است چون معتقد است که انسانها دارای آینده‌ای مشترک‌اند و همگی خواهان همزیستی مسالمت آمیز درکنار هم هستند.

بر اساس این ایده انترناسیونالیستی، در صورت لزوم و توان، یک یا کمتر از یک درصد از تولید خالص ملی کردستان، برای کمک به کشورهای فقیرتر از کردستان اختصاص داده شود. به شرطی که کمک مذکور با برنامه هزینه شود و به استثناء شرایط اضطراری حیاتی، باید برای ساختار زیر بنایی و درازمدت این کشورها خرج شود.

از سوی دیگر بر اساس این اندیشه انترناسیونالیستی، ما درجهت نزدیک کردن فرهنگ‌های ملل و ایجاد زمینه‌های همکاری اقتصادی و اجتماعی و سیاسی بین آنها به‌گونه‌ای تلاش می‌کنیم که انسان و اجتماع و دموکراسی در آن محور و مرکز باشند.

ماده چهاردهم:

کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان شدیداً مخالف سیستم مردسالاری و پدرسالاری است و با تمام توان در جهت برقراری برابری زن و مرد تلاش می‌کند. ما چه از نظر تئوری و چه در میدان عمل تمامی کوشش‌مان را به‌کار خواهیم بست تا زنان هم چون مردان در تمامی سطوح مختلف ارتقاء یابند. کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان، مسئله زنان را در اجتماع، دور از دخالت‌های دین و سنت، مسئله‌ای سیاسی می‌داند.

ما می‌خواهیم که قانون در تمامی سطوح، مانع از هر گونه حق‌کشی و اجحاف در مورد زنان باشد، چنانکه حامی آنان در جامعه و حتی در بعد خانوادگی و در چهارچوب خانه، که بعضی‌ها آنرا حریم خصوصی می‌پندارند، باشد.

اساسنامه کومه‌ئه - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پروگرامی کومه‌ئه - پارتی سوسیالدموکراتی کردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌ئه - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

ما برای راه حلی اساسی و جدی تلاش خواهیم کرد که سیستمی از آموزش و پرورش را تاسیس نماییم که بتواند به شیوه‌ای بنیادی زمینه را برای یکسانی و برابری حقوق زن و مرد فراهم نماید. امروز نیز به‌منظور بهتر کردن و ارتقاء حقوق زنان، از برداشتن هر گامی فروگذار نخواهیم کرد و از همیاری و هم‌فکری همگان در این راه استقبال خواهیم کرد.

ما آماده همکاری با تمامی جناح‌ها و نیروهای فعال در رابطه با مسئله زنان می‌باشیم، تا بتوانیم در زمینه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و دیگر بخشها، مشکلات زنان را حل کنیم و آنرا بهبود بخشیم.

ما زمینه‌های لازم را جهت ایجاد مدارس مختلط فراهم خواهیم کرد. همچنین در سطح بیمارستانها، بازار و بازار کار، ادارات و موسسات دولتی و بخشهای گوناگون هنری، تلاش خواهیم کرد که زنان و مردان از شرایط و حقوق برابر برخوردار باشند.

ایجاد مراکز دولتی و غیر دولتی نظیر مراکز اضطراری به‌منظور پناه دادن به زنانی که تحت فشار هستند، مراکزی به‌منظور یاری رساندن به زنان در مواقع ضروری، مراکزی برای حفاظت و اسکان زنانی که خطر مستقیم تهدیدشان می‌کند. این مراکز باید بر اساس قانون تاسیس و از طرف پلیس حراست شوند. در همه این مراحل ما بر این باوریم که نباید دورنگه داشتن زنان از دسترس مردان به باور، فرهنگ و شیوه کار درآید، چنانکه بر عکس باید با مردان خاطی و متجاوز برخورد قانونی و جدی کرد. ما پناه دادن و دورنگه داشتن زنان را به عنوان راه‌حل و درمان قطعی نمی‌دانیم تا از تجاوز مستقیم به‌حریم و حقوقشان ممانعت شود.

باید تمامی ارگانها همچون بیمارستانها، مراکز تحصیلی، مراکز امدادرسانی، پلیس و دیگر بخش‌های مرتبط با مسئله زنان، از آموزش کافی در مورد حقوق زنان و چگونگی یاری رساندن و پشتیبانی و حراست از آنان برخوردار باشند.

ما سوسیالدموکرات مایلیم که دارای روابطی بین‌المللی با کشورهای پیشرفته در این مقوله باشیم چنانکه از تجارب و نتایج علمی آنها استفاده کنیم، به تبادل آگاهی و اطلاعات با آنها پردازیم و در ارتباطی پیگیر علیه استثمار زنان با آنان همراه باشیم.

ما شدیداً مخالف تبدیل کردن زن و جسم زن به کالا و وسیله تجارت و کسب سود هستیم، مخالف خرید و فروش زنان (Trafficking) و تحمیل هتروسکسوالیتین به عنوان معیار واحد می‌باشیم. ما برای جلوگیری و پیشگیری از به‌دام افتادن زنان و دختران جوان در چنین دام‌هایی، آماده هر گونه هم‌کاری و هم‌یاری بین‌المللی با دیگر ممالک درگیر در این زمینه هستیم.

اساسنامه کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کۆمه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

سازمان زنان کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان خود باید در این زمینه‌ها فعال، دارای تحلیل و طرح و برنامه باشد و فعالانه به گفتگو و دیالوگ و ایجاد رابطه، برپایی سمینار و جلسات متفاوت و متعدد بپردازد. زنان عضو در حزب سوسیالدموکرات نباید اجازه بدهند که مردان، چه اعضای تشکیلاتی و چه غیر تشکیلاتی، به جای آنان فکر کنند، برنامه‌ریزی نمایند و یا تصمیم بگیرند.

هدف استراتژیک ما ”برابری کامل زن و مرد در اداره جامعه با حقوق مساوی می‌باشد“.

ماده پانزدهم:

کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در تئوری و عمل، تمامی تلاش خود را به منظور تامین آسایش و رفاه معلولین به کار خواهد بست، معتقد است که هیچ کس خود خواسته معلول به دنیا نیامده و یا مایل به معلول شدن در زندگی نبوده و نیست. همه می‌دانیم که معلولیت صدمات فراوانی به معلولین می‌زند و باعث و مانع پیشرفت‌هایشان در سطوح مختلف است. نمونه‌های ثبت شده فراوانی وجود دارد که، معلولیت به‌عنوان عامل و مانعی بر سر راه ترقی افراد به کار گرفته شده است، این اعمال مستقیم و غیر مستقیم هم آگاهانه و هم ناآگاهانه، به‌عنوان توهین و نیز به‌منظور سوء استفاده از معلول و معلولیت از طرف افراد مختلف جهت اهداف گوناگون به کار برده می‌شود. و این اعمال آشکارا زیانهای فراوانی به معلولین از لحاظ اقتصادی، اجتماعی و روحی می‌رساند. به‌همین خاطر ما به‌طور جدی کوشش خواهیم کرد که موانع موجود بر سر راه ترقی معلولین را برداریم.

جامعه‌شناسی ما بر اساس سوسیالیسم دموکراتیک است که همه افراد بر اساس توانایی فیزیکی یا فکری که دارند، محق و مجازند که در تمامی فعالیتها موجود در جامعه کردستان، سهیم باشند. وظیفه حکومت کردستان و ما سوسیالدموکرات‌ها این است که زمینه‌های لازم جهت شرکت همه معلولین بر اساس توانایی‌هایشان، در میدان‌های مختلف اجتماعی به‌وجود آوریم.

جامعه‌شناسی ما بر این اساس استوار است که حکومت هزینه‌های شرکت فعال همه افراد معلول جامعه را به‌عهده بگیرد.

ما کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان، آماده‌ایم بدون در نظر گرفتن مسایل سیاسی و ایدئولوژیک، تمامی تشکله‌ها و ارگانهای را که در حمایت از معلولین فعال و احساس مسئولیت می‌کنند یاری کرده و از آنها حمایت نمایم.

اساسنامه کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کۆمه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

ماده شانزدهم:

کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان به مثابه حزبی کردستانی و انترناسیونالیست جهان را خانه همه انسانها می‌داند، از هر تلاشی به لحاظ تئوریک و عمل، در جهت بهترسازی محیط زیست و حفاظت و غنی سازی آن، کوتاهی نخواهد کرد. زیرا بدون محیط زیستی سبز و سالم، وجود انسان شاد و سلامت ممکن نخواهد شد.

مشخص است که دولت‌های اشغالگر کردستان، به‌جز چپاول و غارت ثروت و سرمایه‌های زمینی و زیرزمینی کردستان، هیچ‌گونه سرمایه‌گذاری در جهت بهترسازی و حفاظت از محیط زیست در کردستان انجام نداده و بدون مراقبتهای لازم آنها کرده‌اند. در بخش جنوبی کردستان بعد از سرکار آمدن حکومت منطقه‌ای کردستان، بهبود قابل ملاحظه‌ای در محیط زیست کردستان به چشم می‌خورد. ما از این اقدامات حمایت می‌کنیم و هم‌زمان معتقدیم که این گام‌ها باید ادامه داشته و دارای برنامه‌های درازمدت در این زمینه باشند.

ما، کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان، جهت ایجاد کردستانی سبز و آباد تلاش خواهیم کرد و بر این باوریم که این امر مهم باید به‌دست افراد متخصص، بر اساس طرح و برنامه‌های بلند مدت سیاسی و با دیدی دموکراتیک رو به آینده جامعه کردستان انجام گیرد.

ماده هفدهم:

کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان تمامی تلاش خود را در عرصه‌های مختلف فرهنگی و هنری برای شکوفایی و ترقی ادب، فرهنگ، هنر، موسیقی و دیگر اشکال مختلف آن به‌کار خواهد بست. ما هنری را که در جهت نژادپرستی و انتی سمیتیزم و نابرابری باشد یاری نخواهیم کرد.

یکی از اساسی‌ترین اهداف اشغالگران کردستان، محو فرهنگ، هنر و ادب این ملت تحت ستم بوده است و همواره در مراحل و اشکال مختلف آن را پیاده کرده‌اند، ما معتقدیم که، باید عکس العمل مناسب و جدی نسبت به این حرکت از طرف ملت‌های تحت ستم در تمامی سطوح نشان داده شود. ما سوسیالدموکرات‌ها کردستان، در ایجاد فضائی آزاد و دموکراتیک که در آن مردم کردستان بتوانند فرهنگ و ادب و هنر خود را ارتقاء بخشند با جدیت مبادرت خواهیم ورزید.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

ماده هجدهم:

کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان جهت ارتقاء سطح آگاهی ملی و طبقاتی و شناخت حوزه‌های سیاسی و اقتصادی تلاش خواهد کرد و می‌کوشد که با تکیه بر تئوری‌های سیاسی و روش‌های ایدئولوژی سوسیالدموکرات، تحلیل‌های علمی و مفیدی ارائه دهد. ما با عینک سیاه و سفید به دنیا نمی‌نگریم. ما ایدئولوژی پرست و دگم اندیش نیستیم و از تبعیت کورکورانه از ایدئولوژی پرهیز کرده و می‌کنیم. از تجارب کردستان و جوانب مثبت طرف‌ها و دیدگاه‌های دیگر، بدون در نظر گرفتن جایگاه آن‌ها، مدد خواهیم گرفت. ما همچنین از تجارب جهانی و مزایای مدارا و همزیستی مسالمت آمیز استفاده خواهیم کرد.

دیدگاه سوسیالدموکراتیک ما در جهت محو اختلاف طبقاتی و از بین بردن موانعی است که بر اثر اختلاف طبقاتی به وجود می‌آیند. ما آینده‌نگرانه و استراتژیک به این هدف می‌نگریم و معتقد به مبارزات مسالمت آمیز و آشتی جویانه و حل مشکلات و موانع موجود از راه تصویب و اجرای قوانین، توافق دو جانبه بین کارفرما و کارگر بوده و همچنین خواهان فراهم کردن ابزار مدرن کشاورزی هستیم، بطوری که کشاورزان بتوانند به آسان‌ترین شیوه، فرآورده‌های خود را وارد بازار کنند، و حکومت باید ضامن فرآورده‌های ملی از نظر ارزش و بها باشد. ما می‌کوشیم این امر مهم را محقق سازیم.

ما از تشکلهای کارگری حمایت و پشتیبانی خواهیم کرد حتی اگر جهت فکری آنها کاملاً همسو با بینش سوسیالدموکراسی نباشند. مشروط بر اینکه آنها نیز موافق مبارزات مسالمت آمیز و روش دیالوگ و مدارا باشند. این دیدگاه جامعه‌شناسی ما موقتی نخواهد بود، بلکه ما می‌خواهیم که تاریخی از مبارزات بی‌وقفه مسالمت آمیز و توأم با مدارای سیاسی را برای جامعه‌ای سالمتر به ثبت برسانیم.

ما همیشه این مهم را به سوسیالدموکراتها و دیگر هموطنان کردستانی خود یاد آوری خواهیم کرد. که جنگ و خشونت و درگیریهای فیزیکی، ثروت، سامان، نیرو و توان جامعه را ضایع، و جایگاه و مقام، و حرمت انسان را نیز به خطر خواهد انداخت. همچنین ضمن ازهم پاشیدن زندگی انسانهای کنونی، آینده‌کودکان، که گردانندگان فردای جامعه هستند، را با مخاطره جدی روبرو خواهد کرد. ما در مواردی چون جنگ و مسایل مهم و کلانی از این قبیل، به آراء عمومی و رفراندوم، که در آن مردم کردستان بتوانند خود مستقیماً در مورد مسایل سرنوشت‌ساز خودشان تصمیم بگیرند، مراجعه خواهیم کرد. ما همیشه از اصول و ارزشهای ضد خشونت و فشار، دفاع کرده و مبنای مبارزاتمان را مسالمت‌آمیز قرار می‌دهیم.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

اساس تلاش ما بر مدارا و اصلاحات قرار گرفته تا از این راه به تدریج انسان، محور و مرکز قرار گیرد، به شیوه‌ای که انسان خود از طریق دیالوگ و گفت‌وگو دموکراتیک در این امر سهیم باشد.

ما مخالف نسخه‌های پیچیده شده ایدئولوژیک، به هنگام پیش آمدن مشکلات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی هستیم و معتقدیم که عوامل زمان، موقعیت، شرایط اجتماعی و دیگر فاکتورها می‌توانند نقش قابل ملاحظه‌ای داشته باشند.

سیاست کشاورزی ما بر اساس حمایت از کشاورزان و مجهز کردن آنها به وسایل و تجهیزات پیشرفته و تکنیک جدید و مناسب همراه با "یادگیری و دانستن = konw-how"، سیاست پرورش آبزیان، طیور، دام و دیگر حیوانات، از تعاون دموکراتیک سرچشمه می‌گیرد.

سیاست سوسیالدموکرات در بخش کشاورزی و پرورش دام و طیور و آبزیان بر این اساس است که در مرحله اول باید فرآورده‌های آنها در داخل کردستان تولید، خرید و فروش شود و جامعه کردستان از آن بهره‌مند گردند.

یکی از اصلی‌ترین وظایف حزب سوسیالدموکرات، صنعتی کردن جامعه کردستان و بوجود آوردن طبقه کارگر آگاه و هوشیار است که بتواند آگاهانه خط ایدئولوژی و سیاسی خود را انتخاب کند.

ما وجود طبقات را چون فاکتور و عاملی تاریخی به حساب می‌آوریم که ریشه‌ای معین دارند و قابل تجزیه و تحلیل هستند، و می‌توان مشکلات و مسایل آنان را از هم جدا و طبقه‌بندی کرد و هر کدام را بر اساس درجه و محل خود تعریف کرده و به حل آن پرداخت.

بر همین اساس ما معتقدیم که اختلافات طبقاتی پدیده‌ای مادرزادی برای جوامع نیستند و می‌توان راه چاره مناسب برای حل و از بین بردن این اختلافات یافت. و راه حل‌های از پیش آماده شده و کلیشه‌ای را نمی‌پسندیم. ما بر این باوریم که هر مسئله و مشکلی را باید بر اساس شرایط خاص خود مورد ارزیابی قرار داد. همزمان معترفیم و می‌دانیم و از لحاظ تئوریک مطمئن هستیم که همه این مسایل و پدیده‌ها ارتباطی دیالکتیک و مشترک با هم دارند که بر همدیگر اثر می‌گذارند، که همه باهم و یکجا قابل حل نیستند. استفاده از خشونت و قوه قهریه جهت رسیدن به قدرت و حاکمیت راه حل مطلوب مسایل نیستند.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

ماده نوزدهم:

کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان برای تاسیس حکومت قانون تلاش می‌کند و معتقد است که در چارچوب قانون می‌توان باهم قدم‌های مؤثر و قابل ملاحظه‌ای برداشت.

آنچه مسلم است هر قانونی نمی‌تواند در خدمت همگان باشد، استثناهایی وجود خواهد داشت که قانونی در عمل قابل اجرا نباشد یا حتی ممکن است که برای گروهی سودمند نباشد. همچنین احتمالاً قوانینی وجود داشته باشند که در راستای منافع عمومی نباشند. اما ما سوسیالدموکرات‌ها، تنها از راه‌های قانونی و جلب آراء اکثریت مردم جهت تغییر تدریجی قوانین دست و پاگیر و طرح و تصویب قوانین جامع و مطلوب تلاش خواهیم کرد. همیشه و در همه موارد ما سوسیالدموکرات‌ها این مسئله را که انسان، افراد و جامعه باید مرکز توجه باشند را به‌خود و دیگران یاد آور می‌کنیم.

کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان باوار دارد که جامعه و جامعه‌شناسی در مرکز جهان‌بینی ما است، اما برای داشتن جامعه موفق نیازمند افراد دانا، توانا و نترس هستیم که بتوانند ضمن شناختن حقوق خویش، مسئولیت‌پذیر و وظیفه‌شناس باشند.

ماده بیستم:

حزب سوسیالدموکرات اهمیت خاصی برای آزادی فردی قایل است و همزمان تعریف آزادی را در مکان خود شناسایی و توضیح می‌دهد، آزادی برای چه‌کسی و با هزینه‌ی چه‌کسی، یکی دیگر از پرنسیپ‌های کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان است که بر آنها تأمل و تأکید خاصی دارد. ما آزادی انسان برای داشتن نان، کار، تردد، تحصیل، مسکن، مداوا و فعالیت در همه سطوح دیگر اجتماع را که افراد حس افتخار و اعتماد به‌نفس را در خود بیابند، از حقوق مسلم انسانها می‌دانیم.

کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان همچنین تمامی آزادی‌هایی را که بر اساس قانون تعیین شوند مورد تأیید قرار می‌دهد و اصولاً طرفدار آن دسته از آزادی‌هایی خواهد بود که از طرف جنبش لیبرالیسم مایل به چپ، بخصوص سوسیال لیبرالیسم ارتقاء و به پیش برده شده‌اند.

ما برای تاسیس حکومتی دمکراتیک تلاش می‌کنیم و هرگز به‌کمتر از آن قانع نخواهیم شد. زیرا چنین حکومتی با چنین ماهیتی، وسیله سرکوب و ضد حقوق انسان و آزادیها نخواهد بود، بلکه نگهبان و پاسدار و ضامن پایداری برای حراست و ارتقاء آزادی و مساوات و حقوق افراد خواهد بود.

اساسنامه کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کۆمه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

ماده بیست و یکم:

مبحث اخلاقی

ما سوسیالدموکرات‌ها می‌دانیم که رابطه مهمی بین ایدئولوژی و رفتار و عملکرد انسانها وجود دارد، سیاست بدون وجود خط مشی و رفتار و کردار مشخص می‌تواند وسیله‌ای برای فریب باشد. ما می‌دانیم که ایدئولوژی و سیاست از طرف انسانها پیاده و با انسانها سر و کار دارند، نه با جامدات و موجودات بی‌جان. این بدین معنی است کسانی که با ما سوسیالدموکرات‌ها هستند باید از نظر رفتاری نیز به اساسنامه حزب و فادار باشند. کسانی که عهده‌دار مسئولیت هستند، برای نمونه، نباید دارای سوء پیشینه کیفری بوده، یا کار غیر قانونی انجام داده باشند، نباید بیش از یک همسر اختیار کنند، نباید خواهر یا بستگان خود را وادار به ازدواج اجباری نمایند، حق خرید سهام² و سرمایه‌گذاری در کارگاههای با بیش از پنج کارگر را ندارند، و موارد بسیار دیگری که در راستای مسایل یاد شده می‌باشند.

همه اعضای حزب سوسیالدموکرات باید در عمل از دورویی سیاسی و به‌کار بردن روابط به‌جای ضوابط پرهیز نمایند و قوانین و مقررات را بر همه چیز و همه کس ترجیح دهند.

همه اعضا با هر درجه و موقعیت کاری و تشکیلاتی، در امور روزانه خود، باید دارای رفتار و اخلاق سوسیالیست دموکراتیک باشند. از نظر ما داشتن خط مشی اخلاقی به اندازه خط مشی ایدئولوژیک و سیاسیمان دارای اهمیت است. ایدئولوژی و خط سیاسیمان بخشی از شخصیت سیاسی و رفتار و اخلاق روزانه ماست.

ماده بیست و دوم:

کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان معتقد به مبارزات مسالمت آمیز و دیالوگ است، اما در رابطه با کردستان و موقعیت ویژه آن، که از طرف رژیم‌های اشغالگر غصب شده، و نه تنها اعتقادی به راه‌حل‌های دموکراتیک و مسالمت‌آمیز ندارند، بلکه تمامی ابزار خشونت و سرکوب مانند تهدید و ارباب، زندان، تبعید، اعدام و کشتن و تصفیه نژادی را علیه مردم کردستان بکار می‌برند. بنابراین ما نیز دفاع از خود و مبارزه در راه رهایی مردم کردستان را حق مسلم خود می‌دانیم. بر همین اساس اقدام به تشکیل نیروی پیشمرگ، بنام نیروی پیشمرگ کردستان/ هی‌زی پێشمه‌رگه‌ی کوردستان HPK

² در اینجا تنها سهامی مورد نظر ما است که برای جامعه و انسانیت مضر هستند، مانند تجارت پورنوگرافی و خرید فروشی زنان و کودکان، تجارت اسلحه و مواد مخدر و...

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

به‌منظور دفاع و رهایی مردم کردستان کرده‌ایم، اما از هم اکنون موافق تاسیس ارتشی کردستانی هستیم که مستقل از احزاب و سازمانهای سیاسی کردستان و دخالت‌های آنها باشد، که در این مرحله می‌توان آنرا "ارتش رهایی‌بخش" نام نهاد و در دوران بعد از آزادسازی، برای مثال به "سپاه مدافع کردستان" تغییر نام خواهد داد. این ارتش می‌تواند دارای بودجه مخصوص خود بر اساس وضعیت امنیتی کردستان در چهار چوب قوانین حکومت دموکراتیک کردستان، باید دارای قدرت تدافعی باشد، نه تهاجمی.

این نیروی نظامی باید در مرحله آزادسازی، تحت فرمان یک جبهه مشترک کردستانی متحد از نیروهای سیاسی باشد و بعد از آزاد سازی تحت فرمان "حکومت دموکراتیک کردستان" که در یک انتخابات آزاد و آشکار و سالم به حکومت رسیده باشد، قرار خواهد گرفت. این ارتش نباید جای پلیس را بگیرد، مگر در شرایط استثنایی و با تصویب پارلمان کردستان.

ماده بیست و سوم:

دستگاه پلیس نباید در امورات سیاسی دخالت نماید مگر در شرایط ویژه، آنهم با تصویب پارلمان کردستان، پلیس نباید هیچ ارتباطی با ارتش کردستان داشته باشد. وظیفه پلیس تامین امنیت داخلی، راهنمایی و رانندگی، مسئولیت جرائم و تعقیب مجرمین و مواردی از این قبیل و همچنین حراست از آزادیها و اموال همشهریان می‌باشد.

به همین ترتیب، بعد از آزادی کردستان، ارتش کردستان نیز نه برای تهاجم بلکه به منظور حراست از مرزهای خاکی و آبی و حریم هوایی کردستان تاسیس می‌شود. ارتش کردستان حق دخالت در امور داخلی و مسایل اجتماعی را ندارد مگر در شرایط بسیار ویژه‌ای چون آتش سوزی و کارهای تروریستی که تهدید مستقیم علیه امنیت ملی، همشهریان و یا حکومت محسوب شود، آنهم با تصویب پارلمان به انجام آن وظیفه مشخص می‌پردازد.

ماده بیست و چهارم:

کلیه کسانی که به خاطر فعالیت سیاسی، و دگراندیشی در کشورهای خود مورد تعقیب قرار می‌گیرند، و خطر زندان و مرگ و ترور و تبعیض، جانشان را تهدید می‌کند، حق پناهندگی را در کردستان خواهند داشت. این افراد بطور رسمی اجازه اقامت و کار و تحصیل در کردستان را خواهند یافت، و بر اساس قانون ویژه روشن حق و حقوقشان مشخص و محفوظ خواهد بود.

اساسنامه کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کۆمه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

ماده بیست و پنجم:

حقوق کودکان باید بر اساس اعلامیه جهانی حقوق بشر سازمان ملل متحد (سال ۱۹۸۹) و کنوانسیونهای بین المللی آن محفوظ باشد. ما کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان شدیداً مخالف کتک، تنبیه بدنی و هرگونه صدمه فیزیکی و روانی به کودکان هستیم و این اعمال را جرم دانسته و باید بر اساس قانون ممنوع و مجازات برای آنها تعیین گردند. کودکان باید در محیط زیستی آرام و مناسب، با امکانات رفاهی و در سایه محبت و دوست داشتن زندگی کنند.

ما مخالف کار کودکان به منظور تامین معاش زندگی هستیم و معتقدیم که باید فقر را ریشه کن کرد تا کودکان به وسیله امرار معاش تبدیل نشوند. برای ریشه کن کردن فقر در کردستان حکومت موظف است که هزینه زندگی خانواده‌های بی بضاعت را تامین نماید تا آنها ناچار به استفاده از کار کودکان خود نباشند.

همه کودکان باید از حق تحصیل و بهداشت و درمان و کنترل سلامتی برخوردار باشند. باید زمینه لازم برای آنها فراهم گردد تا بتوانند منتقدانه بیان‌دیشند و آزادانه مسایل را مورد پرسش و تجزیه و تحلیل قرار دهند و در مناظرات سهیم باشند.

کودکان باید در مدارس و به هنگام تحصیل از نهار رایگان، به عنوان بخشی از سیستم تحصیلی، برخوردار باشند، این حرکت می‌تواند راهی در جهت کم کردن فشار فقر و بار موجود بر دوش خانواده‌ها باشد.

ما معتقدیم که کودکان تا پایان هجده سالگی باید به عنوان کودک به حساب آیند. قوانینی که برای خدمتگزاری، حقوق و مسئولیت کودکان وجود دارد که باید برای آنان اعتبار داشته باشد. البته قوانین مخصوص دیگری نسبت به حقوق و وظایف آنها می‌تواند وجود داشته باشد، به عنوان مثال، در باره جرم و جرایم، بورس تحصیلی یا کمک تحصیلی به معلولین و موارد دیگر از این قبیل.

ماده بیست و ششم:

آموزش و پرورش

سیاست آموزشی و مراکز تحصیلی ما بر اساس ارزشهای "برابری، تساوی در حقوق و وظائف و امکانات تحصیلی برابر برای همگان" قرار می‌گیرد. از نظر ما تحصیل از حقوق مسلم همه آحاد مردم است، نباید هیچ کس از حق تحصیل و آموزش محروم بماند. این یکی از آزادی‌هایی است که به‌عنوان

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

پیش شرط وجود انسان آگاه و جامعه‌ای هوشیار است. تحصیل و تعلیم زیربنای ساخت انسان آزاد و مستقل است.

یکی از وظایف حکومت، تهیه و فراهم کردن کلیه شرایط و وسایل تحصیل، بدور از هرگونه تبعیض و استثنا برای همه افراد جامعه می‌باشد.

مواد درسی و موضوعات تحصیلی باید بدون عذرو بهانه، صددرصد از نظر سیاسی و حزبی، غیر جانبدارانه باشد. هیچ یک از احزاب و سازمانها و نهادهای سیاسی نباید. نوشته، عکس، و یا ایدئولوژی خود را در مواد درسی و مراکز تحصیلی بگنجانند. هیچکدام از ادیان و مذاهب، آسمانی و غیر آسمانی، حق دخالت در امور آموزشی و مواد درسی را ندارند. مواد درسی باید عاری از ضدیت با ملل دیگر، معلولین، تحقیر جنسیت، تضعیف و دیگر مواردی که به منزله توهین به انسان و انسانیت است، باشد.

در مواد درسی باید مسایل سیاسی و ایدئولوژیکی در کلیه سطوح و روشهای مختلف به شیوه‌ای کاملا بیطرفانه و تحقیقی، آموزش داده شوند. محصلین را باید با تفکر جنسگرایی، موقعیت معلولین، وجود ملل مختلف، تشابهات فرهنگ و ادب جهانی، آشنا کرد. یکی از اهداف تحصیل در کردستان باید ارتقای هر چه بیشتر انسانیت باشد.

استفاده از تجارب کشورهای صنعتی پیشرفته مانند کانادا، سوئد، نروژ، فنلاند و... جهت پیشبرد و ترقی سیستم آموزش و پرورش در کردستان کمک قابل توجهی خواهد کرد.

آموزش و پرورش یکی از نهادهایی است که بخش اصلی بودجه ملی را باید به خود اختصاص دهد و تا گرفتن دیپلم تحصیل برای همه باید بصورت رایگان باشد. در دانشگاه، حکومت باید طبق قانون وام تحصیلی و خوابگاه و دیگر لوازم تحصیلی را برای همه دانشجویان فراهم نماید. مراکز آموزشی باید از لحاظ ساختاری روشن و شفاف باشند، بطورکه دانش آموزان در چارچوب و فضای بسته مشغول خواندن و یادگیری نباشند.

تحصیل باید تا کلاس نهم برای همگان اجباری باشد و در مراکز تحصیلی حضور یک پزشک یا امکانات اولیه برای سلامتی دانش آموزان لازم و ضروریست.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

ماده بیست و هفتم:

مراقبت و سلامتی

یکی از حقوق اولیه انسان دسترسی کامل به کلیه امکانات و خدمات پزشکی - درمانی و بهداشتی است. خطرات بیماری و معلولیت و از کار افتادگی، همیشه در کمین است و کسی از چگونگی و زمان نیازمند بودنش به کمک، آگاه نیست. به همین دلیل ما خواهان آن هستیم که همه ملزومات و امکانات در این زمینه را برای مردم فراهم کرد و همه کسانی که به‌طور قانونی مجاز به ماندن در کردستان هستند بدون هیچگونه تبعیضی از این امکانات برخوردار شوند. در مورد کسانی که به‌طور غیرقانونی در کردستان به سر می‌برند باید طبق قوانین مخصوص حقوقشان تعیین و مشخص شود، به‌طوری‌که بتوانند از این حقوق اولیه بهره‌مند شوند.

چنانچه انسانی، سلامتی و تندرستی خود را از دست بدهد و از کمک و یاری لازم محروم بماند طبیعتاً دچار افسردگی و حس خود کمترینی خواهد شد. به‌همین دلیل ما سوسیالدموکرات‌ها سعی خواهیم کرد که نرخ خدمات و مراقبت‌های لازم بهداشتی و پزشکی را در سطحی قرار دهیم که همگان به‌آسانی بتوانند به‌آن دسترسی داشته باشند و بر اساس درآمد ماهیانه از مرز یک درصد تجاوز نکند و بنا به وضعیت اقتصاد ملی و بودجه اختصاصی و عمومی، این نرخ ثابت نگه داشته شود.

ما، سوسیالدموکرات‌های کردستان، بر این اساس گام برمی‌داریم که نباید هرگز اجازه داد که حوادث و بلایای طبیعی باعث چنان صدماتی گردند که حیثیت، شخصیت و آزادی انسانها را در معرض خطر قرار دهند. این مسئولیت بر عهده حکومت کردستان خواهد بود. مسئله سلامتی و تندرستی نیز همچون موضوع تحصیل از مسایلی هستند که ما می‌خواهیم در درون دایره دولتی قرار بگیرند و بر آن پافشاری خواهیم کرد که همچنان غیر انتفاعی و بیرون از حلقه تجارت و منبع کسب درآمد باقی بمانند.

متحدین سیاسی ما باید آماده‌گی و مصربودن و تاکید ما را بر این نکات بدانند، که ما یک حزب سیاسی هستیم که هر گاه سخن از مسئله‌ای باشد که به‌خط بنیادی و سیاسی ما برگردد، هیچ بهایی به تاکتیک نخواهیم داد.

ما با پایداری و حفاظت و پیشبردن این مسایل سوسیالدموکرات هستیم این از مشخصات سیاسی و ایدئولوژی ماست، سوسیالدموکرات بودن ما باید معنایی روشن و کنکرت و آشکاری داشته باشد.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پروگرامی کومه‌له - پارتی سوسیالدموکراتی کردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

ماده بیست و هشتم:

سیاست اقتصادی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان، به رسمیت‌شناختن سرمایه و سرمایه‌گذاری در کردستان می‌باشد. چنین سیاستی ملتزم به شاخص‌هایست که خط ایدئولوژی‌مان را با احزاب محافظه‌کار و لیبرال و انواع دیگر ایدئولوژیها جدا و آشکار می‌سازد.

ما می‌خواهیم که صاحبان سرمایه و سرمایه‌گذارها، مسئولیت و وظایف خود را در مقابل دولت و حکومت به‌عهده بگیرند، که این خود در برگیرنده بسیاری از معانی سیاسی، اقتصادی و اجتماعی خواهد بود. ما سوسیالدموکرات‌ها معتقدیم به همان نسبت که خواهان جامعه‌ای مشترک با حفظ مسئولیت همه طرف‌های ذینفع هستیم به همان اندازه هم از سرمایه‌داران و سرمایه‌گذاران می‌خواهیم که در این مسئولیت پذیری سهیم و متعهد باشند.

تعهد آنها در مقابل پرداخت مالیات بر اساس قانون، احترام به اتحادیه‌ها و سندیکاهای کارگری، احترام به قوانین و حفظ حقوق کار و کارگر بنا بر آنچه در کردستان تعیین و تصویب می‌شود، همچنین رعایت قوانین محیط زیست، بخش اندکی از قوانین و مقرراتی و چارچوبی هستند که ما سوسیالدموکرات‌ها به آنها پایبند هستیم و مورد تصویب و تایید قرار خواهیم داد.

ما با سرمایه و سرمایه‌گذاری‌ها و بازار آزادی موافق و همراهیم که بر اساس قانون اساسی و حکومت دموکراتیک تعیین شده و قابل گفتگو و بحث باشند.

تاکید ما بر این است که دولت بتواند حداقل ۵۱٪ از سهام بیشتر منابع و شرکتها و مراکز صنعتی که از نظر ملی حساس و مهم هستند را داشته باشد، مانند: نفت، آب، برق و معادن طبیعی و همچنین مراکز خدمات عمومی جامعه مانند بهداشت و درمان و تحصیل.

آنگاه دولت باید به مثابه کارفرما به تمامی قوانین و مقرراتی که سرمایه و سرمایه‌گذاری را در بر می‌گیرند، پایبند باشد. این آینده‌نگری و پس انداز را، ما برای کودکان امروز که بزرگسالان فردا هستند می‌کنیم. ما مخالف این هستیم که هر آنچه امروز بر خوان جامعه داریم بدون در نظر گرفتن آینده به مصرف برسانیم، بلکه باید برای آیندگان و فردای کردستان نیز ذخیره اندوخت.

بدین ترتیب ما تلاش خواهیم کرد که جامعه کردستان را به سمت صنعتی شدن و به‌گردش انداختن سرمایه‌ها سوق داده و بانکهای مطمئن و معتبر در کردستان فعالانه حضور داشته باشند، که بر اساس چارچوب‌های قانونی معتبر و مقررات مطمئن که دارای سود و منافع مشخص برای جامعه باشند عمل

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پروگرامی کومه‌له - پارتی سوسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

کنند. همزمان این چارچوبها حقوق سرمایه‌دار و سرمایه‌گذار را نیز در بر می‌گیرد، چون وظیفه دولت تضمین و حراست از حقوق آنها و ایجاد فرصت‌های لازم که برای سرمایه مهم است می‌باشد.

سیاست ما در مورد مسکن بر این اساس استوار است که در درجه اول، همه خانواده‌ها، و سپس همه کسانی را که خواهان زندگی مستقل و منفرد هستند و می‌خواهند دارای مسکن مستقل و شخصی باشند در زیر پوشش خود قرار دهد. کرایه‌نشینی باید حقوق شهروندی باشد و دولت موظف است ضمانت خانه‌های استاندارد کرایه‌نشین را بکند، چنانچه ما سوسیالدموکرات‌ها با اکثریت آرای مردم در راس حاکمیت قرار بگیریم تلاش خواهیم کرد که سیاستی ثابت، دوراندیش و دراز مدت در مورد مسکن اعمال کنیم. حکومت باید از طریق پرداخت وام، به کسانی کمک کند که قصد ساختن خانه به منظور ایجاد سرپناه شخصی دارند، به شرطی که این ساخت و ساز جهت خرید و فروش و کسب سود نباشد.

ماده سی ام:

بیکاری

بیکاری یکی از مشکلات بزرگ دوران مدرن و صنعتی است، و عواقب زیانبار آن همچون فقر، سلامتی جامعه را تهدید خواهد کرد. فرد بیکار نه تنها درآمدی جهت تامین هزینه‌های زندگی را ندارد بلکه از ترقی و پیشرفتهای جامعه نیز عقب خواهد ماند و ناخواسته از عرصه‌ی فعالیت‌های اجتماعی به حاشیه رانده می‌شوند.

به همین خاطر علاوه بر قوانینی که به منظور حمایت از بیکاران از نظر درآمد ماهیانه، تحصیل و آموزش و ارتقاء تواناییها و شکوفایی استعدادهای آنها تصویب و اجرا می‌شود، باید حکومت نیز همیشه برنامه و طرح‌های کوتاه مدت و دراز مدت جهت ریشه‌کن کردن بیکاری داشته باشد. ما سوسیالدموکرات‌ها، انسان و کار را محور و مرکز می‌گیریم و بر همین اساس معتقدیم که بیکاری نیز روی دیگر این سکه است و باید اهمیت زیادی برای آن قایل شد و حساسیت بیشتری در آن به خرج داد. “کار و امنیت کاری برای همه” شعار ما است.

ماده سی و یکم:

کردستان کشوری است دارای تاریخ مشخص که چندین ملت متفاوت در آن بسر برده و می‌برند. اگر چه کرد از نظر آماری بزرگترین ملت این سرزمین محسوب می‌شود اما اقلیتهای دیگری چون آشوری، کلدانی، ترکمان، ارمنی و آذری در کنار کردها در طول تاریخ باهم زیسته‌اند. ما

اساسنامه کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کۆمه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

سوسیالدموکرات‌ها معتقد به حق شهروندی و حکومت قانون هستیم. همه اقلیتها باید رسماً، مجاز و محق به تکلم و آموزش و استفاده از زبان مادری در کنار زبان کردی باشند، همچنین از آزادی کامل در فرهنگ و ادب و دین و مذهب خود برخوردار باشند. هر فردی با هر سابقه ملی و نژادی که دارد می‌تواند به عضویت حزب سوسیالدموکرات در آید و مسایلی را که برایش حائز اهمیت می‌باشد مورد توجه قرار دهد.

ماده سی و دوم:

کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان بر پایه اطمینان و اعتقاد و تعهد به اساسنامه و برنامه‌های خود، آماده همکاری و هم‌پاری و هم‌فکری نزدیک و رفیقانه با همه احزاب سوسیالدموکرات در جهان است. تنها شرط همکاری با این احزاب، حمایت و پشتیبانی آنان از مبارزات آزادی خواهانه مردم کردستان است و این حق را که مردم کردستان در یک انتخاب آزاد و بدون هرگونه فشار سیاسی و اقتصادی و نظامی به‌تعیین سرنوشت خویش پردازند را به رسمیت بشناسند.

ما مایلیم که این همکاریها تمام سطوح و جوانب را در بر گیرد، و اعضای خود را با روحیه هم‌پستگی و اتحاد در مبارزه بار می‌آوریم و می‌کوشیم که فرهنگ سوسیالدموکراتیک بین الملل را ارتقا دهیم.

بخش دوم:

ماده یکم:

اهداف عمومی کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

هدف و خواست حزب ما در کردستان بنیاد جامعه‌ای است بر اساس برابری تمامی انسانها، که بر پایه دموکراسی استوار شده باشد. هدف دیگر سوسیالیسم دموکراتیک وجود انسانهای آزاد و برابر در جامعه‌ای متحد است، که در آن هر فردی بتواند در مورد زندگی خود تصمیم بگیرد و از حق پیشرفت برخوردار باشد و فرد بتواند در جامعه مؤثر باشد. آزادی هم به معنای دور بودن از فشار بیرونی، استثمار، گرسنگی، وجود ترس از سرنوشت در آینده، همچنین آزادی برای مشارکت و همکاری و همراهی در مسایل، و مطرح کردن خود در جهت هدفمند کردن زندگی و انتخاب آینده.

این آزادیها لازمه پیش شرطی چون برابری است. این بدان معنی است که هر انسانی علیرغم وجود شرایط متفاوت، از حق برابر برای شکل‌دهی به زندگی خود در جامعه برخوردار باشد. این برابری

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پروگرامی کومه‌له - پارتی سوسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

لازمه پیش شرط حق انتخاب و پیشرفت به شیوه‌های متفاوت است. بدون اینکه این تفاوتها خود عاملی برای تحت سلطه و دوری از حاکمیت و اثر گذاری منفی بر زندگی فرد در جامعه شود.

آزادی و برابری دو عامل بسیار مهم در رابطه با حقوق فردی و اجتماعی است، که برای تاسیس جامعه‌ای با عالیترین سطح همبستگی و مشارکت و سنگ زیربنای زندگی فردی و ایجاد فرصت‌های لازم این زندگی خواهد بود. انسان موجودی اجتماعی است که همراه و هماهنگ با انسانهای دیگر پیشرفت و شکوفایی می‌یابد، علاوه بر این بسیاری از لوازم رفاه و آسایش او در این اجتماعی بودن میسر می‌گردد.

یکی از معانی سوسیالیسم در زبان کردی کلمه "هاوبه‌شیی / مشترک" می‌باشد. اما تاکید ما بر دموکرات بودن است، و می‌خواهیم تعهد ایدئولوژی خود را بر دموکرات بودن تکرار کرده و تاکید کنیم که ما خواهان مدلی از سوسیالیسم دموکراتیک هستیم که در آن هر فرد بتواند در بنیاد نهادن و پیشبرد و پیشرفت آن سهیم باشد. ما چنین راهی را بهترین مدل می‌دانیم.

پیش شرط کار مشترک وجود همبستگی است. همبستگی نیز از نیاز متولد می‌شود و ما انسانها نیازمند همدیگریم، همزمان جامعه‌ای بهترین است که بر اساس کار مشترک و احترام متقابل تاسیس شده باشد. همه افراد باید از حقوق و امکانات مساوی برخوردار باشند تا فرد مؤثر در راه کارهای جامعه بوده و در اداره آن مسئول و سهیم باشند. ما معتقدیم که همبستگی نه تنها مانع تلاش پیشرفت افراد نخواهد بود، بلکه راه سوء استفاده‌های افراد را در جهت منافع شخصی میبندد. به همین دلیل ما جامعه را مرکز قرار می‌دهیم، که این خود یکی از تفاوت‌های ما با لیبرالیسم و گونه‌های دیگر آن است. همزمان ما خواهان سوسیالدموکراسی هستیم که بر تمایلی قلبی و حس برابری و داشتن آینده‌ای مشترک افراد بنیان شده باشد. ما تنها طبقه‌ای را مترقی یا استثمارشده نمی‌دانیم، و مطلقاً مخالف پدیده تعمیم و عمومیت بخشی هستیم. ما مخالف انحصار حاکمیت یک طبقه یا حزب و قشر و دسته‌ای هستیم. درچنین حالتی ما این حکومتها را توتالیتیر و ابزار سرکوب می‌دانیم و این یکی از تفاوت‌های اساسی ما با چپ سنتی است.

از دید ما منبع قدرت در جامعه باید افرادی باشند که باهم جامعه را تشکیل می‌دهند. منافع اقتصادی هرگز نباید دارای چنین حقی باشد که برای دموکراسی مرز تعیین کنند، بلکه دموکراسی و حکومت منتخب هستند که می‌توانند مرزها و شرط‌های اقتصادی را برای بازار تعیین می‌نمایند.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پروگرامی کومه‌له - پارتی سوسیالدموکراتی کردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

دموکراسی را می‌توان از راه‌های گوناگون و در سطوح متفاوت امتحان کرد. ما معتقد به راه حل قالبی و کلیشه‌ای نیستیم. سوسیالدموکراسی به دنبال نظم و فرمی اجتماعی است که در آن همگی، شهروندانی باشند که بطور کلی بر پیشرفت‌ها و بر زندگی روزانه جامعه اثرگذار باشند. ما به دنبال فرمی از اقتصاد هستیم که هر انسانی به‌عنوان شهروند، چه حقوق بگیر و چه فروشنده و خریدار، بتواند بر وضعیت تولید و شرایط کار تاثیر داشته باشد.

ما زندگی را بسان بسته‌ای بزرگ نمی‌بینیم که تنها از یک واحد تشکیل شده باشد، بلکه مجموعه‌ایست از واحدهای جدا از هم که دارای نکات مشترک و متضاد و مختلف می‌باشد. ما معتقدیم انسان باید مجاز باشد تا آزادانه آنچه را که از این ترکیب می‌خواهد انتخاب کند.

سوسیالدموکراسی می‌خواهد که جامعه از وجود این واقعیت‌های رنگارنگ شکل گرفته در روابط انسان‌ها در اجتماع انعکاس یابد، هدف ما جامعه‌ایست بدون حاکم و محکوم، بدون اختلاف طبقاتی و جنسی و پیش‌داوریه‌ها، که در آن وجود همه ضروری است، که در آن با حقوق و ارزش یکسان جا برای همگان باشد. جامعه‌ای که کودکان در آن بتوانند افرادی آزاد و مستقل بار آیند، جامعه‌ای که همه بتوانند در آن زندگی کرده و روزگار را به خوبی به سر ببرند. و در یک هم‌کاری و هم‌بستگی و مشارکت اجتماعی به دنبال راه‌حلهایی باشند که بیشترین سودها را به جامعه برساند.

این برای ما سوسیالدموکرات‌ها مهم است که افراد در جامعه احساس امنیت و شادابی داشته باشند و نباید نگرانی از زندگی امروز و فردا چنان بر آنها فشار آورد که تنها به مرگ بیاندیشند و فرصت فکر کردن به شادی‌ها و لذت از زندگی را نداشته باشند.

زندگی برای ما سوسیالدموکرات‌ها اساس است و گامهای خود را از زندگی و زنده بودن بر می‌داریم. افکار سوسیالدموکراسی دارای تاریخی مستند و ثبت شده و پر از افتخار است، که از نسلهای گذشته انسان‌ها برای ما ملت کرد بجای مانده که امروزه می‌توانیم از آن بهره‌مند گردیم. این اندیشه‌ها با تجارب عینی دوباره فورمولبندی شده تا مانند یک نیرو بتوان تلاش‌های سیاسی امروز و فردا را با آن به گردش در آوریم. باور ما سوسیالدموکرات‌ها بر یکسانی انسانها و عدم تجاوز و دخالت دیگران در زندگی افراد استوار است. پایه اعتقاد ما بر مدلی از دموکراسی قرار دارد که از پایین جامعه رو به بالا در گسترش باشد، نه بر عکس.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

ماده دوم:

اهداف سیاسی

۱. آزاد کردن کردستان و تاسیس حکومتی دموکراتیک بر اساس انتخاباتی آزاد و سالم.
۲. تاسیس انستیتوهای گوناگون به منظور هدایت سیاسی و اداری کردستان، جواب به خواست و نیازهای مختلف مردم کردستان در بخشهای سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و هنری، محیط زیست و... این به معنی تاسیس حکومت دموکراتیک است که باید هر چهار سال یک بار با انتخاب اکثریت مردم در دست طرف پیروز در انتخابات قرار گیرد.
۳. لازم است که به منظور تمرکز زدایی تمامی مراکز دولتی (سانترالیزم رهبری / اداری) در تمامی سطوح، در کوتاهترین زمان ممکن، از بین بروند. زیرا این در راستای منافع تکثرگرایی و ارزشهای دموکراسی خواهد بود.
۴. به منظور حل مسئله برابری و یکسانی باید از شیرخوارگاهها و مهدکودکها شروع کرده و تا مدارس و تمامی سطوح بالاتر از تحصیل و آموزش، با شیوه‌های مدرن و مترقی بر اساس مدل‌های موفق و امتحان شده کشورهایمانند سوئد، کانادا، نروژ، فنلاند و آلمان ادامه داد. روش کار حزب در این مورد و دیگر موارد بر "تامل و مسالمت" استوار خواهد بود.
۵. محیط زیست و سرمایه‌های زمینی و زیرزمینی موجود در کردستان باید در اسرع وقت مورد بهبودی و ترمیم قرار گیرد، و در حفظ آنها در کیفیت و کمیت کوشش شود و به بهترین شیوه ممکن در راستای منافع کلی و عمومی مردم کردستان و ارزشهای دموکراسی قرار گیرد.
۶. تاسیس جامعه‌ای سکولار که همه ادیان و آیینهای آسمانی و غیر آسمانی را در بر بگیرد و دین و دولت باید در آن از هم جدا باشند. دین نباید هیچ دخالتی در امور دولتی داشته باشد. قانون و حکومت و دادگاه و دین باید بطور کلی شفاف و از هم جدا باشند.
۷. قوانین نباید از ادیان گرفته و یا بر اساس و یا متأثر از آن باشند.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پروگرامی کومه‌له - پارتی سوسیالدموکراتی کردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

۸. دادگاهها باید از دین و دولت مستقل باشند.

۹. دولت باید طبق قانون اساسی استقلال و اتوریتته و بی‌طرفی دادگاهها را تضمین نماید.

۱۰. هیچ فردی، نه رئیس جمهور، و نه مقام‌های دولتی و دینی، نباید بالاتر از قانون باشند. همه شهروندان و همچنین تمامی کسانی که موقتاً در کردستان به سر می‌برند، باید پایبند به قوانین و مقررات جاری و وقت کردستان بوده و به آن ارجح نهند.

۱۱. ما سوسیالدموکرات‌ها علیه روابط فئودالی و خانخانی و طایفه‌گری مبارزه می‌کنیم. تعریف ما برای این روابط: نیبوتیزم (خانواده‌گری، طایفه‌گری)، توسعه روابط خویشاوندی به منظور کسب قدرت، چشم پوشی از خطاها و جرایم، پنهان کردن جرم و اقدام به دروغگوئی و توجیه دروغ به خاطر روابط سببی و نسبی و دیگر نسبت‌هایی چون همسری، رفاقت و دوستی، به منظور استفاده خاص و منافع شخصی. ارجعیت (Favourism) دادن به روابط مذکور و تبعیض قایل شدن نسبت به افراد دیگری که در دایره روابط بالا نمی‌گنجند. توجه بیشتر نشان دادن به پیشرفت و ترقی مناطقی خاص بخاطر روابط با اشخاص صاحب نفوذ و عمداً به فراموشی سپردن مناطق دیگر، که گاهی می‌تواند تحت تاثیر روابط طایفه‌ای و عشیرتی باشد. برای ریشه‌کن کردن چنین مواردی ما معتقد به مبارزات جدی و پیگیر و درازمدت و با تکیه به قانون هستیم. به موازات آن تلاش و مبارزه ما به منظور آگاه‌کردن جامعه ادامه خواهد داشت.

۱۲. ما معتقدیم که حساب ذخیره دولت باید به گونه‌ای شفاف و دقیق باشد که تمامی درآمد و هزینه و پس اندازهای آن دارای اسناد معتبر و واضح و روشن باشند. احزاب برنده انتخابات که حاکمیت را در دست می‌گیرند، در زمان حاکمیت خویش، مسئول سیاست اقتصادی خود هستند، اما حساب دارائی دولت نیز مانند دیگر بخشهای دولتی باید با آمار و ارقام دقیق باشند و برای اپوزسیون و مردم، باز و آشکار و قابل دسترسی باشند. شعار ما این است: "ثروت و سامان کردستان مال مردم کردستان است."

۱۳. ما برای ریشه‌کن کردن فساد مالی، سیاسی و اجتماعی شدیداً مبارزه می‌کنیم. ما بر این باوریم که فساد در هر زمینه‌ای ممنوع است و باید بر اساس قانون مورد بررسی، تعقیب و مجازات قرار گیرد.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

۱۴. ما سوسیالدموکرات هستیم و بر اساس این خط مشی در تحقق جامعه‌ای در کردستان و جهان تلاش می‌کنیم که برابری و یکسانی در حقوق و وظایف برای همه احاد جامعه فراهم کند. ما سوسیالدموکرات‌ها، معتقد به توافق و همزیستی و اتحاد هستیم، و به پلورالیسم سیاسی و تکثرگرایی و اندیشه‌های متفاوت باور داریم. و جهت ایجاد زمینه دیالوگ و گفت‌وگو به منظور بحث و مشاوره تلاش می‌کنیم و می‌خواهیم که افکار عمومی بدور از هر گونه فشار و تهدید و ارعاب در یک انتخابات آزاد، و در زمینهای گوناگون، به انتخاب گزینه‌های سیاسی خود بپردازند، و بر اساس این تعاریف، فرد برای ما اصل است. ما جامعه‌ای سالم و تکثرگرا با گرایشهای گوناگون را منوط به داشتن افراد دارای آگاهی و هشیاری می‌دانیم که بتوانند آزادانه انتخاب کنند و انتخاب شوند.

۱۵. ما سوسیالدموکرات‌ها معتقد به قالب از پیش تعیین شده ایدئولوژی برای آینده نامعلوم نیستیم. ما کار سیاسی می‌کنیم و وعده بهشت موعود را نمی‌دهیم. ما نمی‌خواهیم از هم اکنون به درستی جامعه‌ای در آینده‌ای دور سوگند بخوریم، اما همزمان معتقدیم که آینده هرچند هم دور باشد، به روزهای کنونی گره خورده است. آنچه ما امروز انجام می‌دهیم سنگ زیر بنای فردای جامعه‌ی ما خواهد بود. به همین دلیل از هم اکنون و از همین لحظه که در آن قرار داریم، از هر اقدامی و از هر اصلاحی هر چند کوچک و ناچیز باشد استقبال می‌کنیم و با آغوش باز می‌پذیریم. در این راه معتقد به حرکت آرام ولی مطمئن و با دست آوردی قابل توجه هستیم. ما معتقد به همکاری می‌باشیم، چون می‌دانیم ساختن و بنیاد نهادن، زمان و اراده و نیروی منسجم می‌خواهد.

۱۶. از آنجاییکه ما سوسیالدموکرات‌ها معتقد به انسان و انسانیت هستیم تمامی کره زمین را خانه همه انسانها می‌دانیم، علیرغم تفاوت‌های موجود در رنگ، زبان، دین و غیره، ما انترناسیونالیست و در تلاش برای رسیدن انسان به نان و کار و امنیت واقعی هستیم. ما تلاش خواهیم کرد که کردستان جزئی سالم و سرسبز از این جهان بوده و با تجارب و استعدادها و دانش خود در این کاروان ترقی و پیشرفت بین‌المللی سهیم باشد. همزمان آماده‌ایم و خوشحال خواهیم شد که از تجارب و توانایی‌ها و دانش انسان‌های دیگر این جهان، تحت هر نام و عنوانی که باشند، استفاده نماییم. بنابراین مرزهایی که به دست اشغالگران و علیرغم میل و خواست ملت‌ها کشیده و بر آنها تحمیل شده‌اند قابل احترام ما نیستند، علیرغم اینکه در نظم و قواعد بین‌المللی معتقد به آنارشیسم نیستیم، بلکه اساس کار ما برای به اجرا درآوردن اراده و خواست اکثریت مردم، توسل به مبارزات مسالمت آمیز و دموکراتیک است. ما هیچ راه حلی را تنها راه و آخرین راه نمی‌دانیم و بر این باوریم که زمان و مکان و انسانهای موجودند که راه حلها را ابداع می‌کنند. انسان و شرایط مرتباً در مسیر تغییر و دگرگونی قرار دارند و

اساسنامه کۆمهڵه - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کۆمه‌ڵه - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کۆمه‌ڵه - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

بهمین دلیل راه حلها نیز قابل تغییر و تحول هستند، هیچ تغییری نباید از خود انسانها مقدس‌تر باشد. سیاست ما سوسیالدموکرات‌ها بر پایه مثلث "انسان، فرد و جامعه" بنا نهاده شده که برای ما محور و ستون اصلی هستند.

۱۷. ما سوسیالدموکرات‌ها، برای ایجاد جامعه‌ای، کار و تلاش می‌کنیم که صد در صد سکولار باشد و در آن، جا و مکان برای هر گونه تفکر و باور دینی و غیردینی، آسمانی و غیر آسمانی، وجود داشته باشد. هر آیین و تفکر و باور دینی، تنها در دل انسانها و در چهار دیواری خانه و عبادتگاه خود آنها قابل تبعیت است، آنها داوطلبانه و فقط در رابطه با خود شخص نه فرد یا کسان دیگری که با او زندگی می‌کنند. ما می‌خواهیم که دین و دولت از هم جدا باشند و هیچ دینی حق دخالت در امور دولتی را ندارد و هیچ قانون و مقرراتی نیز نباید بر اساس دستورات دینی بنا شده باشند.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پروگرامی کومه‌له - پارتی سوسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

گفتار دوم

ساختار سیاسی و تشکیلاتی حزب

بخش سوم

اصول پایه‌ای مبتنی بر ایدئولوژی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

ماده یکم:

نیپوتیسم

به منظور پیشگیری و جلوگیری از مشکلات و بیماریهای گوناگون سیاسی و آلوده شدن بدنه حزب به بی‌عدالتی و فساد مالی، سیاسی، اداری و نیپوتیسم در حزب، رعایت نکات زیر ضروری است:

۱. نباید فامیل و اقوام نزدیک اعم از سببی و نسبی³، هم‌زمان اعضای رهبری یا کمیته اجرای یا مسئول و سخنگوی اصلی حزب در هیچ کدام از تشکلهای و ارگانهای حزب باشند. و همچنین نباید در تلویزیون، رادیو و آرشیو، یا در یک محل باهم کار کنند. چون همیشه این خطر احساس می‌شود که آنها با هم تأثیرات متقابل فامیلی و سنتی را بر دستور العملها، خرید و فروش، پخش و دیگر مسایلی از این قبیل داشته باشند که خطر به وجود آمدن و گسترش انواع دیگر فساد به همراه بیاورد.

۲. هر ارگان یا اعضای حزب که پست و مقامی را به کسی داده باشد، که به نحوی به روابط سببی و نسبی مربوط و در آن دایره عملکرده باشد، باید کمیته اعتماد و شورای مشورت در این مورد رای خود را اعلام کنند. و رهبری حزب نیز باید در مورد رد یا قبول این پست و مقام آماده قبول پیشنهاد کمیته اعتماد و شورای مشورتی باشد. اما در هر حال باید در مدت حداکثر سه (۳) ماه این مسئله حل و فصل شود. در صورتی که مسئله روشن باشد و احتیاج به ارسال آن به ارگانهای بالا نباشد، رهبری حزب خود می‌تواند به تنهایی در مورد آن پست و مقام تصمیم بگیرد. که در این حالت هرچه زودتر این کار انجام گیرد بهتر است. اما نباید از سه (۳) ماه بیشتر طول بکشد.

³ هدف: زن و شوهر، دو برادر و خواهر، عموزاده، عمه‌زاده، خاله‌زاده، عروس و داماد و از این قبیل فامیل سببی و نسبی.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

۳. هر نوع کاری چون بخشش و رشوه‌گیری یا رشوه‌دادن و یا تحت فشار کارگرفتن، کاردادن، برگرداندن و انتقال و مواردی دیگر که همگی در آن دایره قرار خواهند گرفت ممنوع هستند، و هر فردی چنین کاری انجام دهد بر حسب این که در چه ارگان حزبی قرار گرفته باشد بر طبق نقض قانونی که انجام داده است بنا به پیشنهاد شورای مشورت و کمیته اعتماد یا ارای عمومی ارگان مربوطه، آن دستور ملغی و باطل و فرد مزبور مجازات خواهد شد.

ماده دوم:

کار غیر قانونی

۱. هر گاه کسی در کشور محل اقامت خود و یا در کردستان به جرمی اثبات شده، از طرف مراجع ذیصلاح، محکوم شده باشد، حداقل بعد از یکسال از اتمام دوره محکومیتش، حق عضویت در کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان را دارد و طی سه (۳) سال اول حق انتخاب و کاندید شدن برای هیچ یک از پست‌ها و همچنین حق شرکت در کنگره‌ها را ندارد.

۲. اگر عضوی از اعضای حزب سوسیالدموکرات از برخورد فیزیکی علیه عضو یا اعضای دیگر حزب استفاده نماید، عضویت او بلافاصله تا زمانیکه بر اساس اصول حزب از او تحقیق بعمل می‌آید به حالت تعلیق درخواهد آمد. هر گاه یکی از اعضای حزب در خارج حزب مرتکب چنین عملی شود طبق قانون اساسی کردستان و یا کشور محل اقامتش مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

۳. هر گاه عضوی از اعضای حزب به عضوی از اعضای حزب توهین نماید، یا از کلماتی خارج از دایره پرنسیپهای حزبی استفاده کند چنانچه فقط بین دو عضو روی داده باشد باید نخست در بخش تشکیلاتی آنها مطرح و بررسی و حل شود. در غیر اینصورت به مراجع بالاتر ارجاع داده خواهد شد. اگر این مسئله در سطح منطقه قابل حل نباشد باید به شورای مشورتی ارجاع داده شود. مجازات آن بنا بر شرایط و موقعیت تعیین خواهد شد اما هیچگاه از سه (۳) ماه تعلیق کمتر نخواهد بود. و این در حالی خواهد بود که توهین کننده از شخص مورد اهانت، پوزش خواسته باشد. اگر این پوزش در ظرف کمتر از یک هفته و به صورت رو در رو انجام گیرد و مورد قبول قرار گرفته باشد، مجازات آن می‌تواند توبیخ کتبی از طرف آن بخش تشکیلاتی که شخص خاطی در آن کار می‌کند و با مهر تایید رهبری حزب باشد.

۴. هرگاه توهین مورد اشاره در ماده سوم، به بیشتر از یک عضو شده باشد، یا یک نفر از طرف چند عضو مورد توهین قرار بگیرد. در این صورت از طرف رهبری حزب باید هیئت ویژه‌ای مرکب از

اساسنامه کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کۆمه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

نمایندگان رهبری، کمیته اعتماد و شورای مشاوران تشکیل و ظرف مدت سه (۳) ماه مسئله را حل و فصل نمایند. هیئت مرکب از هفت (۷) نفر خواهد بود که شامل دو (۲) نفر از رهبری، دو (۲) نفر از اعضای کمیته اعتماد و سه (۳) نفر از اعضای شورای مشورتی خواهد بود. افراد دیگر نیز می‌توانند به عنوان مهمان و شنونده در جلسه حضور داشته باشند و باید اسامی آنها در پرتوکل ذکر شود.

بخش چهارم

ارگانه‌ی رسمی کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

ماده یکم:

کمیته اعتماد

این ارگان ترکیبی است از نمایندگان تمامی ارگان‌های موجود در حزب سوسیالدموکرات و هر ارگان، یک (۱) نماینده در این کمیته دارد، که از جمله می‌توان، اتحادیه زنان، جوانان، دانش آموزان، شورای مشاوران سوسیالدموکرات کردستان و سه (۳) نفر از اعضای انتخابی مناطق متفاوت حزب، که برای این منظور انتخاب شده‌اند را ذکر کرد.

همزمان با گسترش حزب سوسیالدموکرات، معیار تعیین نماینده‌گان مناطق برای حضور در کمیته اعتماد نیز تغییر خواهد کرد. به همین خاطر باید در اساسنامه حزب نیز این تغییرات گنجانده شود.

ماده دوم:

شورای مشاوران (شورای مجربین)

با توجه به وجود شمار زیادی از اعضای مسن (بیش از ۶۰ سال) و مجرب و محبوب و دنیا دیده در کردستان و در بین کردهای مقیم خارج، لذا کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان بر این باور است که تشکیل "شورای مشاوران" از نظر سیاسی و تاریخی حائز اهمیت است. مهمتر از همه این است که به نظرات و دیدگاه‌های آنها در مورد مسایل و مشکلات و اتفاقات، اهمیت خاصی داده شود و در تمامی این مسایل با آنها مشورت شود.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

قدرت و حیطة کاری و وظائف شورای مشاوران (مجربین)

- شورای مشاوران تصمیم گیرنده نیست.
- این شورا فقط پیشنهاد کننده است.
- شورای مشاوران موظف است که جواب خود را مستقیماً به رهبری حزب اعلام دارد. اما مجاز خواهد بود در صورت تمایل، کپی آنرا به همه ارگان‌های دیگر حزب ارسال کند.
- باید تمامی مسایل ظرف مدت یک ماه در اختیار شورای مشاوران قرار داده شود.
- شورای مشاوران موظف است که در خلال دو (۲) هفته بعد از دریافت موضوع مورد پرسش، جواب را اعلام نماید.
- رهبری حزب موظف به انجام پیشنهاد مطرح شده شورای مشاوران نیست. اما در مواردی که رهبری بدون در نظر گرفتن هشدارها و پیشنهادهای شورا، تصمیمات خود را گرفته و به نتایج غلط رسیده باشد، رهبری باید در مورد بی توجهی به پیشنهادات و رهنمودهای شورا، توضیح دهد.
- شورای مشاوران (مجربین) باید دارای حداقل هفت (۷) عضو باشد، در مورد اعضای بیشتر نیز بر طبق اساسنامه شورا، که خود مسئول آن هستند، تصمیم گرفته خواهد شد.

ماده سوم:

اتحادیه زنان سوسیالدموکرات کردستان (به آیین‌نامه اتحادیه رجوع شود).

ماده چهارم:

اتحادیه دانش آموزان / دانش آموختگان سوسیالدموکرات کردستان (به آیین‌نامه داخلی اتحادیه رجوع کنید).

ماده پنجم:

اتحادیه جوانان سوسیالدموکرات کردستان (به آیین‌نامه داخلی اتحادیه رجوع کنید).

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پروگرامی کومه‌له - پارتی سوسیالدموکراتی کردستان The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

بخش پنجم

وظائف حزب

ماده یکم:

ما خود را بخشی از جنبش مردمی کردستان می‌دانیم که بر اساس دموکراسی گسترش یابد. دید سیاسی ما سوسیالدموکرات‌ها بر این پایه استوار است که ایجاد رابطه نزدیک با اعضا و انتخاب‌کنندگان را پیش شرط ترقی و پیشبردن جامعه می‌داند. به همین دلیل حزب باید بسان جنبشی مردمی مدرن، فعال باشد. و ریشه در زندگی روزمره مردم داشته باشد.

اهم مسئولیتهای حزب به شرح زیر است:

- استقبال از تمامی کسانی که معتقد به اصول پایه‌ای سوسیالدموکراسی هستند و جمع آوری و متشکل کردن هر چه بیشتر مردم.
- ترویج تفکر سوسیال دموکراسی در میان مردم بر پایه اساسنامه و آیین‌نامه‌های داخلی حزب و جلب افکار عمومی بر اساس آن.
- ارتقاء اندیشه‌ها، برنامه‌ها و سیاستهای سوسیالدموکراسی.
- برنامه‌ریزی و تنظیم کارهای انتخاباتی.
- تطبیق و تنظیم کارها براساس سیاست سوسیالدموکراسی در شهرداریها و محلات.
- تنظیم کارهای بین المللی حزب.
- پیشبردن کار و فعالیت استراتژیکی اتحادیه‌ها و سندیکاها.
- جلب حمایت هرچه بیشتر مردم، کمک و پشتیبانی لازم برای پیشبرد کارهای تشکیلات منطقه‌ای حزب.
- تهیه برنامه استراتژیک به منظور ارتقای سطح آگاهی اعضای حزب.
- راه اندازی سیستمی مدرن جهت ثبت نام اعضا و تمامی موارد امنیتی مرتبط با آنها.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پروگرامی کومه‌له - پارتی سوسیالدموکراتی کردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

- تسهیل و ایجاد فضای لازم برای اعضای که بتوانند در آن به ترقی و شکوفایی فرهنگ دموکراتیک و سوسیالدموکراسی بپردازند.

بخش ششم

سازماندهی

ماده یکم:

سازمان و شورای کار، پایه‌های اصلی سازماندهی حزب هستند. سازمان‌ها کوچکترین جزء از تشکیلات حزب و بخشی از شورای کار هستند. هر شورای کار، از مجموع هفت سازمان (انجمن) تشکیل می‌شود. و هر پنج (۵) شورای کار یک منطقه را بوجود آورده و تشکیلات منطقه‌ای حزب محسوب می‌شوند و در کنار هم حزب سوسیالدموکرات را تشکیل می‌دهند.

البته که به‌خاطر جنبه‌های امنیتی موجود در کردستان این موارد دارای شکل و کارکرد ویژه‌ای بوده، و در ارتباط با شرایط سیاسی قابل تغییر خواهند بود.

ماده دوم:

محل فعالیت کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان.

تمامی ساکنین کردستان و کلیه کسانی که اجازه اقامت در کردستان را دارند و همچنین همه کسانی که مقیم کشورهای دیگر جهان هستند، در صورتیکه اساسنامه حزب را قبول داشته و شرایط لازم برای عضویت را دارا باشند، مجازند و می‌توانند به عضویت کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در آیند.

ماده سوم:

کنگره بالاترین ارگان تصمیم گیرنده حزب است. دیگر ارگان‌های تصمیم گیرنده در حزب سوسیالدموکرات عبارتند از: کمیته اعتماد، رهبری حزب و مرکز اجرایی.

بخش هفتم

حق عضویت، گزارش و دیگر موارد

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پروگرامی کومه‌له - پارتی سوسیالدموکراتی کردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

ماده یکم:

کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان دارای اندوخته‌ای مالی است که از طریق جمع آوری حق عضویت، سرمایه‌گذاری‌های رسمی و قانونی حزب و کمک‌های مالی مردمی جمع آوری شده و کلیه اشیاء و لوازم موجود در حزب را که سرمایه حزب محسوب می‌شود را نیز شامل می‌شوند. تمامی سرمایه‌های منقول و غیر منقول حزب بر اساس حسابرسی دقیق و با ثبت تاریخ و ساعت، اسامی تحویل گیرنده و تحویل دهنده و در صورت نیاز اسامی شهود، صورتبندی و به ثبت خواهند رسید. این حسابرسی هر سال یک (۱) بار انجام و نسخه‌هایی از آن به مسئول حزب، کمیته اعتماد، شورای مشاوران و رهبری حزب فرستاده خواهند شد. تمامی حسابرسی‌ها در سطح منطقه‌ای (حوزه) در دو (۲) نسخه تهیه، که یک (۱) نسخه آن به رهبری حزب و نسخه دیگر در بایگانی منطقه نگهداری می‌شود.

سرمایه‌گذاری، پرداخت حق عضویت و جمع آوری پول جهت فعالیت‌ها، باید به شیوه رسمی و قانونی و آشکار و داوطلبانه باشد.

ماده دوم:

تمامی مناطق باید سالانه مبلغی را که از سوی کنگره تعیین می‌شود به حزب بپردازند. این مناطق باید تا اول ماه مه هر سال گزارش دریافتی‌ها و تعداد اعضا را به حسابداری حزب اعلام کنند.

ماده سوم:

منطقه یا مناطقی که گزارش مذکور را تا مهلت تعیین شده به حسابداری حزب نفرستاده باشند و بر اساس سند اثبات شود که تعمدی بوده است، در این صورت تا روشن شدن موضوع، انجام وظایف محوله آنها، به حالت تعلیق در خواهند آمد و یا از کلیه حقوق محروم خواهند شد.

بخش هشتم

ثبت نام اعضا و حق عضویت ماده یکم:

مرکز اجرایی که در ردیف ارگان‌های پایه‌ای حزب قرار دارد، مسئول ثبت نام همه اعضا و دریافت حق عضویت و مسئول حفظ و حراست پول عضویت اعضا می‌باشد.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

علیرغم این که همه ارگان‌های حزب اطلاعاتی را که برای فعالیت و کار اعضا لازم باشد در درون حزب منتشر و اعلام می‌کنند، همه قسمت‌های تشکیلات حزب مجازند و حق دارند که با درخواست کتبی به تمامی اطلاعات ثبت شده در هر کدام از بخش‌های حزب دسترسی پیدا کنند. اما باید علت کاربرد این درخواست را توضیح و مدت زمان آن معین باشد.

ماده دوم:

- تمامی اعضای حزب باید حق عضویتی را که بر اساس آیین‌نامه داخلی حزب تعیین می‌شود، پرداخت نمایند.
- اعضای اتحادیه زنان، دانش آموزان و جوانان می‌توانند بدون عضویت در حزب سوسیالدموکرات، در ارگان‌های مربوطه عضو باشند. حقوق و وظایف آنها بعداً توسط کنگره تعیین خواهد شد.
- کسانی که عضو حزب سوسیالدموکرات نباشند، نمی‌توانند عضو شورای مشاوران شوند.
- حق عضویت اعضا به صندوق حزب سوسیالدموکرات واریز خواهد شد که مستقیماً در اختیار مرکز اجرایی قرار می‌گیرد. چگونگی استفاده و هزینه کردن موجودی این صندوق در بخش‌های بعدی این اساسنامه خواهد آمد.
- مبالغ بیش از یک‌هزار دلار آمریکایی باید توسط مسئول حزب، در جلسات رهبری حزب مطرح و ثبت شود.
- یک نسخه از تمامی احکام مالی باید در شورای مشاوران، رهبری حزب و کمیته اعتماد ثبت و نگهداری شود. این سه بایگانی نباید به هیچ وجه در یک محل یا نزدیک به هم نگهداری شوند.

ماده سوم:

مقررات و شرایط عضویت در تشکل‌های اتحادیه‌ای و سندیکایی را مرکز اجرایی تعیین می‌کند.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پروگرامی کومه‌له - پارتی سوسیالدموکراتی کوردستان The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

بخش نهم

کنگره حزب

ماده یکم:

کنگره بالاترین ارگان تصمیم گیرنده حزب است که بستگی به اوضاع و احوال تغییر می‌کند، ولی فاصله مابین کنگرها نباید بیشتر از چهار سال طول بکشد.

کنگره‌های عادی یک سال قبل از انتخابات پارلمانی (اگر باشد) برگزار می‌شود. کنگره‌های غیر عادی هنگامی برگزار خواهد شد که مرکز اجرایی حکم آنرا صادر نماید و یا از طریق رای گیری اعضا و بر اساس آیین‌نامه داخلی برگزار خواهد گردید و تنها مسایلی را به بحث خواهد گذاشت که در دستور آمده باشد.

ماده دوم:

اعلام برگزاری کنگره باید ده ماه قبل از زمان برگزاری و از طریق مرکز اجرایی حزب صورت بگیرد. اما این روند در برگزاری کنگره‌های اضطراری (غیر عادی) لازم به اجرا نیست.

ماده سوم:

کنگره‌ی اول با حضور تعدادی اعضایی که در کنفرانسی قبل از کنگره تعیین می‌شوند تشکیل می‌گردد.

ماده چهارم:

از هر منطقه حزب یک نماینده که نمایندگی تعداد (...) نفر از اعضای را بعهده دارد انتخاب می‌شود. لیست تعداد اعضا بر اساس آمار ثبت شده ارسالی سال قبل از برگزاری کنگره می‌باشد. اعضایی که بعد از ارسال این لیست، به عضویت حزب در آمده‌اند حق شرکت در کنگره آتی را ندارند.

ماده پنجم:

هر گاه تعداد نمایندگان کنگره کمتر از حد نصاب اعلام شده در ماده بالا باشد، در اینصورت مناطقی که دارای بیشترین اعضای هستند، نمایندگان بیشتری به کنگره خواهند فرستاد. در صورت تساوی اعضا در چند ناحیه، قرعه‌کشی خواهد شد.

اساسنامه کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کۆمه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

ماده ششم:

مرکز اجرایی حزب، مسئول تعیین تعداد نمایندگان ارسالی مناطق به کنگره است. این کار باید چهار (۴) ماه قبل از برگزاری کنگره صورت بگیرد.

ماده هفتم:

اتحادیه زنان، جوانان دانش آموزان (دانشجویان) و شورای مشاوران کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان می‌توانند نمایندگان مستقل خود را در کنگره داشته باشند. نمایندگان این ارگانها حق بحث و ارائه پیشنهاد را در کنگره دارند. همه این نمایندگان باید گزارش ارسالی از طرف مسئول مربوطه خود را به کنگره ارائه نمایند.

ماده هشتم:

تمامی مناطق (نواحی) باید سه ماه قبل از برگزاری کنگره لیست اسامی نمایندگان برگزیده خود را با ارائه گواهی مستند و معتبر، به مسئولین بالای حزب اعلام دارند.

ماده نهم:

دیوان بازرسی حزبی باید گواهی ارسالی را مورد بررسی قرار داده و نظر خود را تا سه (۳) هفته قبل از گشایش کنگره، در این رابطه کتبا اعلام دارد.

ماده دهم:

مرکز اجرایی طرح پیشنهاد دستور کار کنگره را تعیین خواهد کرد.

ماده یازدهم:

کمیته اعتماد، هیئت اجرایی انتخابات و کمیته بازرسی و نظارت هیئتی را به منظور انجام کارهای دیگر کنگره بر می‌گزیند.

ماده دوازدهم:

اعضای رهبریت حزب در کنگره درست به همان شرایط نمایندگان حق گفتگو و پیشنهاد را دارند.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پروگرامی کومه‌له - پارتی سوسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

ماده سیزدهم:

تنها نمایندگان از حق رای برخوردار می‌باشند. هر نماینده دارای یک رای است. حق رای قابل سفارش یا بخشش به کس یا کسان دیگری نیست. در مواقع بیماری و اتفاق غیر منتظره، جانشین نماینده از حق رای برخوردار خواهد شد.

ماده چهاردهم:

۱. رای گیری به‌طور کلی مخفی خواهد بود. انتخاب اشخاص در زمان درخواست از طریق کارت انتخاب صورت می‌گیرد.

۲. در کارت‌های انتخاباتی اسامی کاندیداها به ترتیب حروف الفبا از بالا به پایین نوشته خواهد شد. بر روی کارت‌های انتخاب تنها اسامی کاندیداهاى منتخب نوشته خواهد شد. اگر بر روی کارت اسم یا اسامی کاندیداهاى بیشتر از حد معین شده نوشته شده باشد، به حساب نمی‌آید و شمارش نخواهد شد، فرد یا افراد منتخب کس یا کسانی خواهند بود که بیشترین رای را کسب کرده باشند. اگر کنگره حد نسایی را برای انتخاب افراد در این انتخابات مشخص کرده باشد، آنگاه این حد نساب در نظر گرفته خواهد شد.

۳. اگر در موقع انتخاب بیش از دو (۲) نفر دارای آرای مساوی باشند، می‌توان انتخابات را یک بار دیگر انجام داد. هرگاه تنها دو (۲) نفر از کاندیداها دارای آرای مساوی باشند، در این صورت می‌توان انتخابات را در مورد این دو تکرار یا از روش قرعه کشی استفاده کرد.

ماده یازدهم:

۱. هرگاه از جانب یکی از اعضا یا یکی از ارگانهای اصلی پیشنهادی ارائه شود، پیشنهاد مذکور به شورای کار فرستاده خواهد شد. این شورا می‌تواند پیشنهاد ارائه شده را با نام شخص یا ارگان ارائه دهنده پیشنهاد و یا با نام خود شورا، به کنگره بفرستد و یا اینکه آن را رد نماید. هیئت‌های مناطق حزب نیز می‌توانند پیشنهاد ارائه دهند. و رهبریت حزب می‌تواند در صورت تشخیص، اقدام به برگزاری کنگره غیر عادی (اضطراری) برای پیشنهاد یا پیشنهادهاى مطرح شده بنماید.

۲. در صورت طرح مسئله یا مسایلی که برای کردستان یا مسایل درونی حزب حائز اهمیت باشد، باید اتحادیه زنان و اتحادیه جوانان و اتحادیه دانش آموزان و شورای مشاوران کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان با مطرح کردن مسئله یا مسایل مربوطه در جلساتی با در دستور

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پروگرامی کومه‌له - پارتی سوسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

قراردادن این مسایل. نظر خود را در این مورد یا موارد پیشنهادی، کتباً به رهبریت حزب ارائه نمایند. آنچه از جانب این ارگانها در این رابطه به رهبریت فرستاده خواهد شد تنها جنبه پیشنهاد خواهد داشت و رهبریت حزب مجبور به قبول یا پایبندی به این پیشنهادات نخواهد بود. رهبریت حزب در صورت رد کردن و یا عمل نکردن به پیشنهادات ارائه شده از جانب ارگانهای چهارگانه حزب، که تعداد آنها به سه (۳) مورد رسیده و دارای یک پیام باشند، باید توضیح کتبی خود را در مورد رد یا عمل نکردن به این پیشنهادات را اعلام نماید.

ماده شانزدهم:

تمامی پیشنهادات باید حداقل تا سه (۳) ماه قبل از برگزاری کنگره به دست رهبری رسیده باشد. پیشنهاد یا پیشنهاداتی که در خلال کمتر از سه (۳) ماه تا برگزاری کنگره ارائه گردند، در کنگره مطرح نخواهند شد.

ماده هفدهم:

رهبری حزب باید تمامی مناطق تابعه حزب را سه (۳) هفته قبل از برگزاری کنگره از پیشنهادات تایید شده آگاه نماید. مناطق کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان نیز به نوبه خود باید شوراهای کار را مطلع و آنها نیز باید ارگانهای تابعه خود را آگاه نمایند.

ماده هجدهم:

تمامی تغییرات صورت گرفته در اساسنامه و آیین‌نامه‌های حزب و دیگر مواردی که در کنگره به تصویب رسیده باشند، باید در اسرع وقت اقدامات لازم برای به اجرا درآوردن آنها انجام گیرد. مگر در مواردی که کنگره آنها را به تعویق انداخته باشد.

ماده نوزدهم:

در تمام جلسات کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان باید دو نکته اصلی وجود داشته باشد:

اولاً: برنامه جلسه باید حداقل قبل از یک (۱) هفته به اعضای این جلسه رسانده شود. در این برنامه باید آن نکاتی نوشته شوند که مورد بحث و گفتگو می‌باشد. نکاتی که از آنها نامبرده نشده است، به جلسات بعدی موکل می‌شوند. و در جلسه بعدی تصمیم خواهند گرفت که در باره‌ی آنها صحبت شوند یا نه.

اساسنامه کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کۆمه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

تألیف: تمامی جلسات حزب باید با پرتوکل (صورت جلسه) پایان یابد. پرتوکل باید با نظم و ترتیب دموکراتیک نوشته شود. منشی و رئیس جلسه باید صورت جلسه را امضا کنند. دستور جلسات به ترتیب زیر خواهد بود.

۱. نام حزب، محل جلسه و اسامی اعضا (با توجه به وضعیت و شرایط کردستان از نظر سیاسی و امنیتی این بند در کنگره و یا به گونه‌های مخفی دیگری از طریق تشکیلات انجام می‌شود).

۲. اعلام رسمی جلسه.

۳. انتخاب یکی از رفقا جهت اداره و سرپرستی جلسه.

۴. انتخاب یکی از رفقا برای نوشتن پرتوکل جلسه و انتخاب یک نفر جهت بررسی آن.

۵. اگر لازم باشد اجازه ضبط صدا و تصویر جلسه از طریق الکترونیکی.

۶. تصویب یا رد پرتوکل جلسه قبلی.

نکات اصلی پرتوکل (عبارتند):

۷.

۸.

۹.

۱۰. تصویب برنامه جلسه، تغییر و یا رد کردن خطوط اصلی آن.

۱۱. نکات دیگری اگر وجود داشته باشند

۱۲. سؤال و جواب.

۱۳. پایان جلسه.

- تمام پرتوکل جلسات باید از طرف یک نفر داوطلب / پیشنهاد شده نوشته شود، و منشی باید در پایان جلسه آن را امضا کرده، و همچنین مسئول جلسه نیز باید زیر صورت جلسه را امضا نماید.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پروگرامی کومه‌له - پارتی سوسیالدموکراتی کردستان The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

- در تمام جلسات حزب باید دستور جلسه‌ی کتبی وجود داشته باشد، تا تمام اعضای شرکت کننده، جهت آمادگی بیشتر به آن دسترسی داشته باشند. این دستور باید حداقل یک (۱) هفته، و در صورت امکان دو (۲) هفته قبل از تشکیل جلسه، شرکت کنندگان از آن مطلع باشند.
- دستور جلسه‌ی کنگره باید از طریق کانالهای تشکیلاتی به رده‌های پایینتر حزب برسد.

بخش دهم

انتخاب نماینده برای کنگره

- هر عضوی که حق عضویت خود را پرداخت نموده باشد، به شرطی که هیچ محکومیتی در زمان انتخابات نداشته و هیچ کدام از موانع قانونی مندرج در اساسنامه بر سر راه او قرار نگرفته باشند، از حق انتخاب کردن و انتخاب شدن برخوردار خواهد بود.
- کسانی که حق عضویت خود را نپرداخته باشند از حق انتخاب کردن و انتخاب شدن محروم خواهند بود.
- به ازای هر ده (۱۰) عضو یک (۱) نماینده به کنگره فرستاده خواهد شد.
- انتخاب نماینده باید با رای مخفی باشد.
- همه اعضای با در نظر گرفتن نکات یکم و دوم حق کاندید شدن و کاندید کردن افراد دیگر را دارند.

بخش یازدهم

کمیته امنیت

- کمیته امنیت ارگان مشورتی رهبری حزب است، اما تصمیم در مورد دستور کار و چگونگی برگزاری جلسات با رهبری خواهد بود.
- کمیته امنیت باید حداقل هر سال یک (۱) بار و یا در صورت نیاز چندین بار، بر اساس تقاضای رهبری تشکیل جلسه دهد.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پروگرامی کومه‌له - پارتی سوسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

- رهبری حزب باید دو (۲) هفته قبل از برگزاری جلسات، کمیته امنیت را کتباً از برگزاری آن مطلع نماید.
- تعداد اعضای کمیته امنیت در ابتدا، تا رسیدن اعضا به سیصد نفر، پنج (۵) نفر خواهد بود. سپس بر اساس افزایش تعداد اعضا، بر تعداد اعضای کمیته امنیت نیز افزوده خواهد شد.

بخش دوازدهم

رهبریت حزب و مرکز اجرایی

ماده یکم:

- رهبری حزب طبق برنامه و آیین‌نامه حزب و مصوبات کنگره، کارها و فعالیتهای کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان را هدایت و اداره خواهد نمود.
- رهبری حزب در مابین دو (۲) کنگره، بالاترین ارگان تصمیم گیرنده حزب است.
- رهبری حزب باید بودجه، طرح و برنامه کار برای امورات و فعالیتهای سال آینده را آماده نماید.
- رهبری حزب، از مجموع کلیه اعضای تشکیل می‌گردد که اعضای رهبری و مرکز اجرایی حزب را تشکیل می‌شود..

ماده دوم:

- رهبری حزب توسط کنگره انتخاب می‌شود. رهبری دارای هفت (۷) عضو اصلی و سه (۳) نفر عضو علی البدل است (به نسبت تعداد اعضا و مسایلی دیگر).
- کنگره، مرکز اجرایی به منظور اداره امور انتخاب می‌کند که شامل هفده نفر (۱۷) اعضای اصلی و هفت (۷) نفر علی البدل است.
- کنگره، پنج (۵) نفر را نیز برای کمیته امنیت انتخاب می‌کند.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

ماده سوم:

رهبری حزب باید هر سال در ماه فروردین جلسه سالانه را برگزار نماید. در غیر این صورت، با تشخیص و تقاضای پنج (۵) نفر از اعضای رهبری، جلسه دیگر برگزار خواهند کرد.

ماده چهارم:

در جلسه سالانه، رهبری و مرکز اجرایی باید گزارش فعالیتها و کارهای انجام شده در سال قبل را ارائه نماید.

بخش سیزدهم

مرکز اجرایی

ماده یکم:

- مرکز اجرایی، مسئول تمامی کار و امورات رهبری حزب است..
- مرکز اجرایی، مسئول اجرا و انجام مصوبات و تصمیمات گرفته شده در کنگره و رهبری است.
- مرکز اجرایی مسئول نگهداری و حفظ مدارک و اسناد بایگانی شده رهبری و کنگره به شیوه‌ای کاملاً محرمانه است.
- مرکز اجرایی مسئول افراد استخدام شده در قسمتهای گوناگون حزب محسوب می‌شود.
- مرکز اجرایی حزب باید در مقابل تمامی امور و اتفاقات و جریانهای جاری در حزب مسئول باشد. این بدان معنی است که فعالانه و بدقت مواظب رفتار و حرکات مسئولین و افراد زیر دست خود باشد.

ماده دوم:

- مرکز اجرایی حزب دارای هفده نفر (۱۷) عضو اصلی و هفت (۷) نفر عضو علی البدل است. یک (۱) نفر از اعضای اصلی را به‌عنوان مسئول حزب و یک (۱) نفر را به‌عنوان سخنگوی حزب انتخاب خواهند کرد.

اساسنامه کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کۆمه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

- اعضای علی‌البدل در مرکز اجرایی حزب، با توجه به ماده چهارم، به جلسات رهبری و مرکز اجرایی، دعوت خواهند شد. عضو جانشین در این جلسات، زمانیکه جانشین اعضای دیگری باشند، از حق رای و اعلام نظر و پیشنهاد برخوردار خواهند بود. شیوه جانشینی بر اساس تعداد آراء اکتسابی از یکم تا هفتم خواهد بود.
- مسئول کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان، اصولاً تا زمانیکه از او سلب اعتماد نگردد، حق ماندن در پست خود را دارد. اما بعد از دو کنگره یا در انتخابات که نتواند رای لازم برای پارلمان و بدست گرفتن حکومت را کسب نماید، باید عوض شود. مسئول حزب، خود نیز می‌تواند مستقیم، درونی و یا علنی از مسئولیت خود استعفا دهد.
- سلب اعتماد یا بر اساس رای عمومی خواهد بود یا در رهبری حزب صورت می‌گیرد، که در این صورت باید دو سوم اعضای رهبری رای به سلب اعتماد بدهند.

ماده سوم:

مسئولین اتحادیه‌های کارگران، زنان، جوانان، دانش آموزان و دانشجویان و شورای مشاوران سوسیالدموکرات کردستان در جلسات مرکز اجرایی سوسیالدموکرات کردستان شرکت می‌نمایند و با توجه به ماده چهارم، از حق ارائه نظر و پیشنهاد برخوردار خواهند بود.

ماده چهارم:

- هرگاه به دلایل خاص و موجه و مشخص، نمایندگان دیگر ارگان‌ها نتوانند در جلسات مرکز اجرایی شرکت نمایند، در این صورت این کمیته تنها با حضور اعضای خود تشکیل جلسه می‌دهد.
- مرکز اجرایی به منظور هر چه بهتر اداره کردن امورات حزبی می‌تواند هرگاه که صلاح بدانند جلسه برگزار نماید.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پروگرامی کومه‌له - پارتی سوسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

بخش چهاردهم

کمیته آیین‌نامه

در تمامی کنگره‌ها، اعضای کمیته آیین‌نامه که عبارتند از پنج (۵) عضو اصلی و سه (۳) عضو علی‌البدل انتخاب می‌نمایند که کارشان عبارت است:

۱. بازنویسی آیین‌نامه، ۲. بهتر نمودن و تغییر و تطبیق و تکمیل آیین‌نامه حزب به بهترین وجه ممکن که با شرایط زمانی منطبق باشد و شامل همه جوانب تکنیکی، هنری و غیره باشد.

بخش پازده

حسابرسی

ماده یکم:

هر چهار سال یکبار، در هر کنگره سه (۳) نفر حسابرس اصلی و سه نفر جانشین حسابرس، انتخاب خواهند شد که کار و وظیفه آنها، بررسی، نظارت، تحقیق و تخمین و برآورد و تهیه گزارش مالی حزب سوسیالدموکرات خواهد بود. جانشین‌ها بر اساس آراء اکتسابی در انتخابات و از بالا به پایین، به جای اعضای اصلی کار خواهند کرد.

در صورت نیاز و بر اساس تشخیص مرکز اجرایی، این اداره می‌تواند از حسابرس‌های دارای صلاحیت و مورد تایید و دارای مدارک بالا، در خارج از تشکیلات حزب نیز استفاده کند.

ماده دوم:

حسابرس‌ها باید در جلسه سالانه حزب شرکت نموده و گزارش مالی خود را ارائه نمایند.

ماده سوم:

حسابرس‌ها باید در کنگره‌ها گزارش کار چهارساله‌ی خود را تقدیم نموده و به سؤالات مربوطه پاسخ دهند. حسابرس‌ها همچنین می‌توانند استعفا‌های افراد را بررسی، تایید و یا رد نمایند.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

ماده چهارم:

حسابرس‌ها یک نفر از اعضای خود را بعنوان مسئول و سخنگوی انتخاب می‌نمایند تا در جلسات مرکز اجرایی و رهبریت حزب و کمیته امنیت، گزارشهای لازم را ارائه دهد.

بخش شانزدهم

انتخابات مجدد

در شرایطی که به دلایل مشخص و آشکار، لازم باشد انتخابات دیگری صورت گیرد، باید اینکار در اسرع وقت ممکن انجام بگیرد.

ماده یکم:

رهبری حزب می‌تواند در مورد مسایل خاص پیش آمده در حزب، تقاضای انتخابات مجدد کند. رهبری باید در جلسات ویژه در همین رابطه دلایل و شیوه‌ها و پروسه این انتخابات را ارائه و ثبت نماید.

ماده دوم:

هر گاه پنجاه و پنج درصد (۵۵٪) اعضای حزب، بر اساس آخرین آمار ثبت شده اعضایی که آیین‌نامه حزب آنرا مشخص نموده، تقاضای انتخابات مجدد بنمایند، رهبری حزب موظف است که وسایل برگزاری این انتخابات را فراهم و آنرا برگزار نماید.

ماده سوم:

تصمیمات و مصوبات کنگره، تنها با رای عمومی و در کنگره‌ها قابل تغییر یا ابطال است.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

بخش هفدهم

مصوبات کل

ماده یکم:

تنها اعضای حزب سوسیالدموکرات می‌توانند برای پستها و مقامهای امنیتی انتخاب شوند.

هر گاه عضوی از حزب اخراج شود یا استعفا دهد، اتوماتیک از پست مربوطه در حزب، نیز برکنار خواهد شد. اگر کار و پست او چنین باشد که در یک رقابت و در شرایط مساوی توانسته باشد از رقبای خود که خواهان دریافت پست مد نظر بوده‌اند، برتری یابد و با کسب امتیاز بیشتری پست مذکور را بدست آورد؛ بر سر کار خود باقی خواهد ماند.

ماده دوم:

اگر عضوی از کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در صدد تبلیغات منفی و آگاهانه و سیستماتیک باشد که بطور آشکار منافی اصول اعتقادی بیان شده در اساسنامه حزب باشد، یا به کار و فعالیت و اهداف حزب سوسیالدموکرات صدمه بزند، درچنین حالتی: ۱. عضویت او زیر سؤال خواهد رفت، ۲. به او هشدار داده می‌شود، ۳. عضویتش به حالت تعلیق در خواهد آمد، ۴. در شرایط بسیار خاص از حزب اخراج خواهد شد.

- در اجرای حالت ۱ تا ۳ بخش تشکیلاتی شخص مربوطه با همکاری ناحیه ذیربط مسئول خواهند بود.

- در حالت اخراج، نیاز به سه چهارم رای رهبریت حزب خواهد داشت.

- تنبیهات و محکومیت‌ها تحت هیچ شرایطی نباید فیزیکی، روحی یا اقتصادی باشند.

ماده سوم:

اگر مرکزیت پیشنهاد اخراج فرد یا افرادی را بدهد، مرکز اجرایی می‌تواند عضویت آن کس یا کسان را تا اعلام حکم رهبری حزب، به حالت تعلیق در آورد. مرکز اجرایی حق دخالت در این حکم را ندارد.

برای حکم اخراج، نیاز به ارائه سند و یا شاهد بوده و کمیته امنیت و شورای مشاوران نیز باید رای خود را اعلام نمایند.

اساسنامه کۆمهله - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کۆمه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

ماده چهارم:

هر گاه کسی به‌خاطر رفتار ضد حزبی که بطور سیستماتیک و آگاهانه از او سر زده و یا به عضویت احزاب دیگر در آمده باشد، که مورد شکایت قرار گرفته و تقاضای اخراج او شده باشد، رهبری حزب حق تصمیم و اعلام حکم را دارد. جهت قابل اجرا بودن این حکم باید مرکز اجرایی نیز با تصمیمات رهبری موافق باشد.

ماده پنجم:

کمیته منطقه موظف است که خیر اخراج افراد را به همه ارگانها و قسمتهای مختلف حزب اعلام نماید.

ماده ششم:

هرگاه فردی اخراج شده از حزب مجدداً تقاضای عضویت نماید، از طرف مرکز اجرایی مورد بررسی قرار گرفته و تصمیم نهایی اعلام می‌شود. جهت قبول عضویت دوباره اشخاص اخراجی نیاز به سه چهارم رای مثبت اعضا است.

ماده هفتم:

مواد و تبصره‌ها و پاراگراف‌های این آیین‌نامه و برنامه‌های حزبی، تنها در کنگره‌های عادی و کنگره‌های فوق العاده قابل ابطال، تغییر، کاستن و یا افزودن است.

بخش هجدهم

مسئولیت‌های محوله

منطقه‌ی کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان مسئول زمینه‌سازی جلب افکار عمومی برای پذیرش و دریافت اصول و اندیشه‌های پایه‌ای و اهداف و عملکردهای کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان است. رئوس مسئولیت‌های محوله عبارتند از:

- هماهنگ کردن فعالیتها

- پیشبرد و شکوفایی سیاستهای حزب در بین توده‌های مردم.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پروگرامی کومه‌له - پارتی سوسیالدموکراتی کردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

- انتخاب نماینده در سطوح مختلف
- ایجاد و برقراری ارتباط با توده‌ی مردم و تشکلهای دیگر
- همکاری با تشکلهای کارگری و سندیکایی
- پیشبرد سیاستهای کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان همگام با جنبش‌های کارگری و سندیکایی
- حمایت و پشتیبانی از اقدامات و عملکردهای حزب
- تهیه گزارش عملکرد و فعالیتهای یک سال گذشته به منظور ارائه در جلسات سالانه رهبریت حزب.

بخش نوزدهم

تشکیلات

ماده یکم:

شیوه کار تشکیلات‌های محله، شورای کار و منطقه در رابطه با انتخابات پارلمانی، کاندیداتوری و کاندیداها و سایر امور مرتبط با آن در کنگره تعیین خواهد شد.

بخش بیستم

تشکیلات محله

- تشکیلات محله بر اساس وضعیت و شرایط، حق عضویت را جمع آوری خواهد کرد.
- حق عضویت سالانه باید قبل از پایان سال پرداخت شود، در غیر اینصورت، عضو یا اعضای که آنرا پرداخت نکرده باشند از حقوق مندرج در آیین‌نامه محروم خواهند شد.
- مبلغ حق عضویت را کنگره تعیین خواهد کرد.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پروگرامی کومه‌له - پارتی سوسیالدموکراتی کردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

- جمع آوری دیگر حمایت‌ها و کمک‌های مالی برای حزب، باید بر اساس تمایل قلبی افراد، آزادانه و داوطلبانه، بوده و از هر گونه فشار و اجباری بدور باشد. و نیز نام افرادی که بضاعت مالی برای کمک ندارند یا خواهان کمک نیستند باید محفوظ بماند.

کنفرانس سالانه منطقه

- کنفرانس، بالاترین ارگان تصمیم گیرنده منطقه است.
- کنفرانس هر سال یک بار برگزار می‌گردد. کنفرانس‌های فوق العاده با تقاضای حداقل یک سوم از اعضا می‌تواند برگزار گردد.
- کنفرانس‌های اضطراری تنها مواردی را به بحث می‌گذارد که کنفرانس برای آن برگزار شده است.
- دعوت به کنفرانس باید حد اقل دو ماه قبل از برگزاری آن صورت گیرد. کنفرانس فوق‌العاده می‌تواند حداقل در خلال سه هفته برگزار گردد.
- تمامی مراکز مناطق حق داشتن نماینده در کنگره / کنفرانس کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان را دارند. تعداد نمایندگان به نسبت تعداد اعضا، کم و زیاد خواهد شد.
- تنها نماینده حق رای در کنگره / کنفرانس را دارد. حق رای قابل بخشش و یا سپردن به کسان دیگر نیست. مگر به هنگام بیماری و اتفاق ناگهانی، که در این حالت جانشین (علی‌البدل) حق رای خواهد داشت.
- رای دادن در تمامی کنگره‌ها / کنفرانس‌ها به شیوه مخفی خواهد بود. مگر به دلیل خاصی لازم به آشکار بودن باشد. در زمانیکه آراء برابر باشند، رای گیری تکرار می‌شود. اگر تنها دو نفر دارای آراء برابر باشند، از قرعه کشی برای انتخاب آنها استفاده، و یا رای گیری مجدد خواهد شد.
- تمامی اعضای و سازمان‌ها و مناطق از حق ارائه پیشنهاد برخوردارند. هر پیشنهادی باید سه (۳) هفته قبل از برگزاری کنفرانس ارسال شده باشد. منطقه مجاز است که پیشنهاد یا پیشنهادها را با نام خود و یا فرد و یا ارگان فرستنده، مطرح نموده و یا رد نماید.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پروگرامی کومه‌له - پارتی سوسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

- گزارش کار و امور و فعالیت‌های انجام شده ارائه خواهد شد.
- تعداد نمایندگان نباید از هفت نفر کمتر باشند. همه باید دارای جانشین باشند. مسئول منطقه از طریق انتخابات برگزیده می‌شود.
- تمامی امور، فعالیتها، کارها و اتخاذ تصمیمات باید بر اساس آیین‌نامه‌های حزب باشند.
- مناطق و شوراها، کار، مسئول هزینه‌های کنفرانس هستند.

کمیته‌های مناطق و وظایف آنها:

- جلب افکار عمومی به سوی اندیشه‌های ایدئولوژیک و سیاسی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان.
- ایجاد و برقراری ارتباط با مردم و تشکل‌های دیگر.
- تلاش برای نشان دادن چهره واقعی و ماهیت حزب.
- پیشبرد سیاست‌های حزب در مناطق تحت فعالیت خود.
- انتخاب نماینده.
- ارتقای هرچه بیشتر میزان آگاهی و هوشیاری اعضا
- کار کردن با تشکل‌های کارگری و سندیکایی.

تشکیلات منطقه

- تشکیلات منطقه در کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در چارت تشکیلاتی در مقام و سطح یکم قرار دارد و در سطح ناحیه یا بالاتر از آن کار می‌کند.
- کمیته منطقه از طریق انتخابات تعیین می‌شود و در میان خود یک نفر مسئول را انتخاب می‌کنند. هر کمیته باید دارای حداقل پنج (۵) نفر عضو ثابت و پنج (۵) نفر عضو علی‌البدل باشد.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

- کمیته هر سال باید جلسه سالانه خود را برگزار و در آن جلسه گزارش کار و فعالیت مالی و هزینه‌ها را به شوراهای کار ارائه می‌نماید.
- کمیته منطقه نیز از همان مفاد آیین‌نامه داخلی حزب در مورد انتخابات پیروی خواهند کرد.

کنفرانس سالانه شوراهای کار

- کنفرانس بالاترین ارگان تصمیم گیرنده شوراهای کار است.
- کنفرانس هر سال یک بار برگزار خواهد شد کنفرانس فوق العاده با تقاضای حداقل یک سوم اعضای برگزار خواهد شد.
- کنفرانس فوق العاده تنها مسایل مورد تقاضا را به بحث خواهد گذاشت.
- دعوت به کنفرانس باید حداقل چهل و پنج (۴۵) روز قبل از برگزاری کنفرانس انجام بگیرد. کنفرانس‌های فوق العاده در طی حداقل سه هفته برگزار می‌شوند.
- تمامی شوراهای کار موظف به فرستادن نماینده به کنفرانس منطقه حزب هستند. شمار نمایندگان در همه کنفرانس‌های منطقه به نسبت اعضا کم و زیاد خواهد شد.
- تنها نماینده حق رای دادن دارد. حق رای قابل بخشش و تفویض نیست، مگر در شرایط بیماری و اتفاق ناگهانی، که در این صورت جانشین حق رای خواهد داشت.
- رای‌گیری در همه کنفرانس‌ها/ کنگره‌ها مخفی، به جز در موارد خاص و به دلایل لازم، آشکار و علنی خواهد بود. در شرایط تساوی آراء، رای‌گیری تکرار خواهد شد. اگر تساوی آراء در بین دو (۲) نفر باشد، می‌توان از روش قرعه استفاده نمود یا رای‌گیری را برای آن دو نفر تکرار کرد.
- همه اعضای و سازمانها و شوراهای کار و مراکز مناطق، حق ارائه پیشنهاد دارند. همه پیشنهادات باید حداقل سه هفته قبل از زمان برگزاری کنفرانس فرستاده شده باشد. شورای کار حق دارد که پیشنهادات را رد و یا با نام خود ویا فرستنده، آنرا به کنفرانس ارائه نماید.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پروگرامی کومه‌له - پارتی سوسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

- گزارش مالی و کار و فعالیت‌های انجام شده به کنفرانس ارائه می‌شود.
- اعضای نماینده‌گان شورای کار نباید کمتر از پنج نفر باشند. هر پنج نفر باید دارای جانشین باشند. مسئول منطقه از طریق انتخابات داخلی تعیین می‌گردد.
- همه موارد اعم از کار و امورات و فعالیتها و اخذ تصمیمات، باید بر اساس آییننامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان انجام بگیرد.
- شوراهای کار مسئول هزینه‌های کنفرانس هستند.

وظایف شورای کار

- جلب افکار عمومی به‌سوی اندیشه‌های ایدئولوژیک و سیاسی حزب.
- ایجاد ارتباط و برقراری رابطه با مردم.
- تلاش به منظور نشان دادن و شناساندن چهره و ماهیت واقعی حزب.
- پیشبرد سیاستهای حزب در شهرداری‌ها و مناطق محل فعالیت خود.
- انتخاب نماینده.
- ارتقای هرچه بیشتر میزان آگاهی و هوشیاری اعضا
- کار کردن با تشکلهای کارگری و سندیکایی.

تشکیلات

- جایگاه شورای کار در تشکیلات حزب در سطح متوسط قرار دارد و در سطح محله و یا بالاتر کار خواهد کرد..
- کمیته رهبری شورای کار از طریق انتخابات تعیین می‌گردد. و سپس در داخلی خود مسئول کمیته را انتخاب می‌کنند تعداد اعضای این کمیته نباید کمتر از پنج نفر باشد و همه باید دارای جانشین باشند.

اساسنامه کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کۆمه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

- کمیته باید سالانه جلسه خود را برگزار و گزارش کار و فعالیتها و امورات مالی و هزینه‌های خود را به کمیته منطقه ارائه نماید.
- شوراهای کار نیز مانند دیگر ارگان‌های حزب در اجرای اموری مانند انتخابات و رای گیری، تابع اصول و مقررات موجود در آیین‌نامه حزب می‌باشند.

تشکیلات محلات

- تشکل محلات کوچکترین واحد تشکیلاتی حزب هستند که در سطح کوچه و محله در نواحی و شهرداری‌ها کار می‌کنند.
- کمیته رهبری تشکل محلات از طریق انتخابات تعیین می‌گردد. تعداد اعضای این کمیته نباید از پنج نفر کمتر باشد و همه باید دارای جانشین باشند.
- انجمن‌ها، جلسات سالانه خود را برگزار و گزارش فعالیتها و کارهای انجام شده و هزینه‌ها و امور دارایی خود را به شوراهای تابعه ارائه می‌دهند.
- انجمن‌ها انتخابات و رای گیریهای خود را بر اساس اصول و مقررات درج شده در آیین‌نامه حزب انجام می‌دهند.

بخش بیست و یکم

حقوق و وظایف اعضای حزب

ماده یکم:

حقوق اعضای حزب:

- داوطلبانه به عضویت در آمدن.
- شرکت در جلسات و فعالیت‌های حزب بر اساس جایگاه خود.
- شرکت در جلسات اعضای، کنفرانسها، حق رای در انتخابات کنگره و انتخاباتهای عمومی.
- انتخاب شدن برای پستهای امنیتی و امور سیاسی حزب.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

- دریافت اطلاعات در مورد مواضع و امور سیاسی حزب.
- ارائه پیشنهاد در جلسات انجمن‌ها و شوراها و کار و مناطق حزب.
- ارسال پیشنهاد به کنگره‌ها و جلسات سالانه حزب.
- استعفا از عضویت و اعلام آن به شیوه کتبی و به این ترتیب عضو از کلیه حقوق و وظایف خود دست خواهد کشید.
- به عضویت در آمدن در تشکلهای و سازمانهای دیگری چون کارگری و سندیکایی، دینی، اجتماعی، غیر دولتی، محیط زیست، فمینیستی، معلولین و غیره. به شرطی که آیین‌نامه‌ها و اساس‌نامه‌های این ارگانها و تشکلهای در تضاد و تناقض ریشه‌ای با ارزشها و اصول پایه‌ای و برنامه‌ای و خطوط سیاسی حزب نباشد، و پایبند به اصول دموکراسی باشند.
- پایبند به اصول دموکراسی، و معتقد به دیالوگ و گفتگوی آشکار دور از فشار و خشونت باشد.
- حق اقلیت و ایجاد فراکسیون در داخل حزب.
- پس از اخراج و استعفا، به شرطی که به جبهه دشمن مردم کردستان ملحق نشود. مدت زمانی که عضو حزب بوده است در رابطه با مسائل بازنشستگی و از این قبیل حقوق برایش حساب خواهد شد.
- لازم نیست که کسی تمام کلمات و جملات آورده شده در این آیین‌نامه را همچون کلام آسمانی بپذیرد تا بتواند به عضویت حزب درآید، بلکه کافی خواهد بود که:
- داوطلبانه و با تمایل قلبی خویش، بعد از خواندن اساس‌نامه و آیین‌نامه داخلی توسط خود و یا از طریق شخص دیگر و آگاه شدن از محتویات آن، بخواهد به عضویت حزب در آید.
- طبق آیین‌نامه حق عضویت خود را پردازد.
- پایبند به خط و اصول عمومی آیین‌نامه داخلی باشد.

اساسنامه کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کۆمه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

ماده دوم:

وظایف و حقوق اعضا در کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان:

- به‌طور داوطلبانه به عضویت حزب در آید.
- اساسنامه و آیین‌نامه‌های داخلی و خط سیاسی حزب سوسیالدموکرات را بخواند و یا هرگاه بهر دلیل از توانایی خواندن محروم باشد باید اساسنامه و آیین‌نامه حزب توسط کسی برایش قرائت گردد تا از محتوای آن آگاه گردد.
- باید بداند و آگاهانه دریافته باشد که ما کلمه "سوسیالیست" را همراه با کلمه "دموکرات" بکار می‌بریم، چون ما سوسیالیست دموکرات هستیم و "دموکرات بودن" سنگ زیربنای سوسیالیست بودن ما است و به خاطر اینکه بتوانیم نوع چپ و سوسیالیست بودن خود را واضحتر بیان داریم.
- اساسنامه و مرامنامه و خطوط سیاسی حزب را قبول و به آنها باور داشته باشد و هرگز آگاهانه به آنها پشت نکند.
- حق عضویت تعیین شده توسط کنگره حزب را پرداخت نماید.
- علیه اصول اعتقادی حزب سوسیالدموکرات تبلیغات منفی ننماید.
- در امورات و فعالیت‌های حزب خلل و آسیب وارد ننماید.
- از افشا و انتشار اطلاعاتی که بنا به دلایلی همچون خدشه‌دار کردن و جریحه‌دار کردن شخصیت و آبروی افراد مهر محرمانه خورده باشد پرهیزد.
- کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان هیچ موضوع سیاسی را محرمانه نمی‌داند مگر در مواردی استثنائی مانند زمان انتخابات پارلمانی و اتفاقات مهمی که برای حزب و اپوزیسیون از درجه اهمیت بالائی برخوردار باشد و نباید قبل از اعلام آن، آشکار گردد.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

جلسات

ماده یکم:

- جلسات اعضا در محلات، شوراها، کار و منطقه اصلی‌ترین ارگان محسوب می‌شوند.
- به منظور گفتگو و پیشبرد مباحث سیاسی و تبادل افکار و آراء در زمان وقوع رویدادها، جلسه مهم‌ترین میدان تصمیم‌گیری حزب است. به همین دلیل باید اهمیت خاصی برای آن قایل و تسهیلات لازم را در راه برپایی جلسات فراهم نمود.

ماده دوم:

جلسات سالانه محلات، شوراها، کار و منطقه باید در اسفندماه (سومین ماه هر سال میلادی) برگزار گردند.

ماده سوم:

در تمامی جلسات به غیر از موضوعاتی که مهم تشخیص داده شوند باید این موارد نیز گنجانده شوند:

۱. گزارش دادن در مورد امور و فعالیتهای سال گذشته، و سپس بحث و بررسی آنها.
۲. تسویه حساب کردن با مسئولین قبل به منظور راه بازکردن جهت براءت و دست از مسئولیت کشیدن.
۳. انتخاب کمیته برگزاری و جانشینان آنها.
۴. انتخاب حسابرس و جانشین آن.
۵. انتخاب یک یا چند نفر برای کار در جلسه و ایجاد زمینه لازم جهت پیشبرد بهتر آن.
۶. انتخاب کمیته‌ای به منظور اداره و فراهم کردن ملزومات انتخابات سال آینده.
۷. تهیه برنامه دقیق و مطرح شده برای امور یک سال.

اساسنامه کۆمهله - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کۆمه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

ماده چهارم:

درهنگام رای گیری به منظور اعلام براءت و تسویه حساب اعضای کمیته، آن اعضا خود حق رای ندارند.

ماده پنجم:

- در همه موارد رای گیری کاملاً مخفی خواهد بود مگر در موارد استثنایی و شرایط خاص، آنهم با درخواست ۵۱٪ از آرای اعضا در این صورت می‌تواند به طور علنی باشد. در این حالت نیز باید طبق پرتوکل، تمامی ویژگیها و اسراری که در ارتباط با سلامت و امنیت و آرامش حاضرین در جلسات است رعایت و حفظ گردد.
- در انتخابات، تمامی اصول و مقررات درج شده در آیین‌نامه حزب باید رعایت گردد.
- کار و فعالیت کمیته‌های محله، شوراهای کار و مناطق باید بر اساس اصول اعتقادی و آیین‌نامه‌های حزب باشند. اصولی که در رابطه با نپوریزم و رشوه‌گرفتن و رشوه دادن و دیگر مواردی چون حق و حقوق و وظایف و وابستگی درج شده باید مد نظر قرار گیرند.
- تعداد اعضای کمیته باید فرد و از هفت (۷) نفر کمتر نباشند. بهتر آن است که به منظور استفاده از تجارب اعضای قدیمی چند نفر از اعضای اصلی آنها برای دور بعدی دوباره انتخاب گردند.
- حداقل یک نفر حسابرس و یک نفر جانشین او حضور داشته باشند.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پیره و پروگرامی کومه‌له - پارتی سوسیالدموکراتی کردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

گفتار سوم

توضیح و مفهوم بعضی از موضوعات و واژه‌هایی که در اساسنامه و برنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان بکار رفته‌اند، بعداً تکمیل خواهند شد.

کردستان

کردستان آن سرزمینی است که تاریخاً زادگاه کردها شمرده می‌شود، اما اقلیتهای ملی دیگری چون آشوری، ارمنه، آذری، کلدانی و ترکمن در آن سکونت داشته و دارند.

کردستان یکی از آن سرزمین‌هایی است که در نتیجه سیاست استعمار جهانی دو بار تقسیم شده است، و ملتهای حاکم در کشورهای ترکیه، ایران، عراق و سوریه با شیوه‌هایی گوناگون، با مردم کردستان مخالفت کرده‌اند تا این ملت نتواند دولت مستقل خود را تشکیل دهد. این مشکل سیاسی بسیار بزرگ و قدیمی است که تاریخ آن به پانصد سال قبل از دوران جنگ چالدران (۱۵۱۴ م) بر می‌گردد.

در قسمتهای این سرزمین که از طرف ساکنان آن جغرافیای کردستان شناخته شده است مانند: شمال، جنوب، شرق و غرب آن، در طول تاریخ شاهد مبارزات و انقلابات محلی و سراسری بوده است. اما دلایلی فراوانی وجود دارد که چرا مردم کردستان نتوانسته‌اند استقلال خود را به دست آورده و دولت ملی خود را تشکیل دهند.

یکی از این دلایل وجود جنگ سرد و توازن قدرت در میان ابرقدرت‌ها در سطح بین‌المللی، با توجه به موقعیت جغرافیایی و نظامی کردستان بوده است. و از طرف دیگر وجود اختلافات درونی خود و نبودن و برتری حس ملی و سیاسی و ... که هر کدام نقش خود را داشته‌اند.

مردم کردستان تا به امروز نتوانسته‌اند از منابع زمینی و زیرزمینی خود به نفع خویش بهره‌برداری نمایند، زیرا این سرزمین و مردمانش با شدیدترین شیوه از طرف ملت‌های بالادست منطقه غارت و استثمار شده و می‌شوند.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

هیچ سرمایه و سرمایه‌گذاری از طرف دولت‌های مرکزی در کردستان انجام نمی‌گیرد، جز به‌منظور و هدف‌های نظامی نباشد. به‌همین خاطر کردستان یکی از مناطق عقب افتاده جهان است. جدا از ستم اقتصادی و ملی، تلاش‌های فراوانی جهت نابودی و اضمحلال ملی، فرهنگی و هنری در این سرزمین به‌کار برده می‌شود. بدین خاطر رهایی مردم کردستان از ستم ملی نه‌تنها وظیفه اصلی ساکنان آن می‌باشد، بلکه وظیفه همه آزادی‌خواهان منطقه و جهان نیز می‌باشد که برای انسان و انسانیت و آزادی ارزش قایل هستند، و گسترش دموکراسی و حفظ حقوق بشر را از وظایف خود می‌دانند.

بدین ترتیب رهایی و آزادی کردستان و مردمش نوعی مبارزه علیه نژادپرستی و برتری ملی و تبعیض نژادی واپسگرایی و ... است. و نیز تلاشی است در جهت و راستای هرچه بیشتر، بین‌المللی کردن انسانیت.

جغرافیای کردستان

از دیدگاه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان، تمامی مناطق داخل سرزمین کردستان که اکثریت ساکنان آن کرد باشند و یاخواهان آن باشند که از لحاظ سیاسی و اداری جزئی از این سرزمین باشند کردستان محسوب می‌شود.

حکومت دموکراتیک

بخش اول:

از دیدگاه سوسیالدموکراسی تحقق یافتن مجموعه ای شروط و شرایط و معیار است تا حکومتی خصلت دموکراتیک داشته باشد و آن را دموکرات دانست که عبارتند از:

۱. آزادی فردی، آزادی عقیده و بیان، آزادی انتشار و انتشارات، آزادی اجتماعات و اعتصابات و تظاهرات، آزادی پخش رسانه‌ها مانند رادیو، تلویزیون، اینترنت و

۲. هر فردی که در زمان انتخابات وارد ۱۸ سالگی شده‌باشد حق شرکت در انتخابات را دارد.

۳. وجود پلورالسم سیاسی که در آن هر فرد انتخاب کننده. فرصت و شیوه‌های انتخاب مختلف را در دسترس داشته باشد.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

۴. حد نساب ورود احزاب به پارلمان چهار در صد آراء می‌باشد که این میزان بر حسب توافق و آرای عمومی مردم کردستان تعیین و تصویب خواهد شد، و تمام احزاب و سازمان‌های سیاسی باید طبق قانون بتوانند با حقوق و وظایف سیاسی در انتخابات شرکت نمایند.

۵. باید از طرف ناظران کردستانی و جهانی، صحت آزادی و درستی انتخابات تأیید شود.

۶. حزب یا احزاب پیروز بر طبق آرای کسب کرده می‌توانند دولت را تشکیل و رهبری پارلمان را نیز در دست گیرند.

۷. هر حزبی که پیش از ۵۰٪ آرا را بدست آورده باشد می‌تواند به‌تنهایی دولت را تشکیل دهد و در غیر اینصورت احزاب متحد و دارای اکثریت آرا می‌توانند دولت مشترک تشکیل داده و رهبری پارلمان را نیز در دست گیرند.

البته این احزاب می‌توانند پشت درهای بسته بر سر همکاری‌های خود توافق نمایند.

بخش دوم

برای اینکه یک حکومت انتخاب شده بتواند وظایف خود را بر مبنای علمی و درستی انجام دهد:

۱. ادارات و موسسات مختلف و گوناگون و لازم را در سطح ملی داشته باشد تا بتواند کلیه امور، از جمله آموزش و پرورش و بهداشت و درمان و مراقبت‌های عمومی را به خوبی انجام دهد.

۲. تمام ادارات و موسسات اجرایی که بطور کلی بروکراسی هستند، باید شفافیت و پرنسیپهای اصول خدمتگذاری را اجرا کنند.

۳. بودجه، تماماً طبق طرح و برنامه کاری به ادارات و موسسات، با توجه به توان بودجه‌ی دولت، برای یکسال پرداخت می‌شود. هر کدام از ان ادارات در کارهای خود مسئول اصلی هستند. اما مستقیماً زیر نظر حکومت می‌باشند، و باید طبق برنامه و خطوط رسمی دولت کارها را انجام دهند.

۴. بودجه و هزینه‌ها در چهارنوبت پرداخت می‌شود و نباید همه بودجه یکجا به ادارات و موسسات اجرایی و غیره پرداخت شود.

۵. تمام ادارات و مؤسسات باید دارای نقش معین و مشخص در جامعه باشند.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

۶. کار و اقدامات تمامی مؤسسات و ادارات دولتی نباید هیچ ضرر و زیانی به زندگی و آزادی و شخصیت هم‌وطنان برسانند. بلکه باید بطور روشن و طبق پرتوکل‌های رسمی در خدمت و در دسترس هم‌وطنان و روزنامه‌نگاران و هیئت‌های تحقیق و بررسی و ناظران قرار بگیرد.

پرچم کردستان

پرچم کردستان، پرچمی است که تاریخ آن به "حکومت جمهوری کردستان" برمی‌گردد، و در پارلمان جنوب کردستان نیز به تصویب رسیده است و قبل از آن نیز در میان توده‌های مردم کردستان و جهت‌های سیاسی و روشنفکران و فعالان سیاسی، در مبارزات آزادی‌خواهانه و فعالیت‌های گوناگون سیاسی کردستان در این (۶۰) ساله اخیر بر افراشته شده است. که عبارتند از رنگ سرخ در بالا، سفید در وسط، سبز در پایین و در قسمت سفید آن خورشیدی با بیست‌ویک (۲۱) اشعه می‌درخشد.

پرچم کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پرچم سوسیالیست دموکراتهای جهان سنتاً بر اساس احترام و قدردانی در برابر جنبش توده‌ای و آزادی‌خواه، مبارزات طبقاتی و رفورمیستی، عدالت اجتماعی، اقتصادی و سیاسی و بر پایه‌ی تئوری مارکسیزم در جهتی دموکراتیک است، رنگ این پرچم سرخ با یک شاخه گل رز شکفته شده. که به طور کلی آرم ایدئولوژی و خط سیاسی حزب می‌باشد.

انقلاب و انقلابی

در ادبیات سیاسی جهان و در اکثر فرهنگ‌ها، انقلاب کلمه‌ای است که حداقل به دو معنی جدا به کار می‌رود. یکی بطور عادی روزمره از طرف مردم به‌طور عمومی بکار می‌رود. و از طرف گروه‌های سیاسی مختلف نیز مورد استفاده قرار می‌گیرد. در این حالت به معنی انجام کارهای خوب است، یعنی انجام دادن کاری که در مقایسه با کارهای انجام شده تا آن مقطع زمانی فرق اساسی داشته باشد.

یا دگرگونی که کاملاً با شیوه‌هایی دیگر متفاوت باشد، و از جهات مختلف بتواند تغییری اساسی، و پایه تازه‌ای ایجاد نماید، که این هم یک تعهد در مقابل معنی سیاسی و اصیل آن می‌باشد. در این حالت چون کلمه‌ای از لحاظ سیاسی معنی دار نیست، در نتیجه به کار بردن آن از لحاظ سیاسی بدون هدف و بی‌طرفانه می‌باشد، در این حالت ما مخالفتی با به‌کاربردن کلمه "انقلاب" نداریم.

ولی در حالت دوم، کلمه "انقلاب" صددرصد معنی سیاسی دارد. این کلمه در زبان کردی تبدیل شده به کلمه که هم معنی است با کلمه انگلیسی revolution که به اوایل سال ۱۴۰۰ برمی‌گردد که در

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

اصل فرانسوی است و بعداً وارد لاتین نیز شده است که در معنی سیاسی و در تئوری مارکسیزم لینینیزم به روشنی مانیفست می‌شود. و همچون یک خط سیاسی عمل می‌کند و به معنی براندازی دولت از راه قوه قهریه و نیروی نظامی است.

هدف از انقلاب در دست گرفتن حاکمیت و فروپاشی و ساقط کردن دولت قبلی است، باکلیه‌ی ارگانهای حاکمیتش. اصل کلمه به معنی چرخش ۳۶۰ درجه تمام است، یعنی از نقطه‌ی صفر تا ۳۶۰ درجه و در معنی سیاسی لینینیستی آن واژگون کردن تمام است، یعنی قسمت ۱۸۰ درجه پایین جای نیمه بالا را بگیرد.

ما پرنسیباً مخالف متدد و بکاربردن انقلاب برای بدست گرفتن قدرت و حاکمیت هستیم، یعنی سرنگونی حکومت از طریق زور و خشونت. در مورد کردستان و حکومت آینده آن انقلاب، زور و خشونت را به نسبت خودمان و طرفهای دیگر اپوزیسیون در کردستان را اشکارا رد می‌کنیم و به متددی ناپسند و غیرقابل قبول در مبارزه سیاسی میدانیم، این تفاوت اساسی و ریشه‌ای ما در مقایسه با احزاب و سازمانهای سنتی و متددولوژیهای لینینیستی است.

کلمه انقلابی صفت است بدین خاطر هم چون انقلاب به دو معنی بکار می‌رود. بطور عادی اگر شامل معنی سیاسی نباشد یعنی دلسوز یا فردی فعال که خواهان تغییر بنیادی است و معانی هم ردیف آن.

اما در معنای سیاسی مارکسیست لینینیستی به افرادی گفته می‌شود که معتقد به انقلاب و دگرگونی نظام از راه قوه قهریه و خشونت است. و در معنای ادبی‌اش قهر انقلابی است، یعنی تغییر حاکمیت و قدرت سیاسی با هر قیمتی که باشد.

ایدئولوژی سوسیالدموکراتیک با این پرنسیب چپ سنتی هم‌خوانی ندارد، بلکه برعکس آن، به مبارزات دموکراتیک و مسالمت آمیز و دیالوگ و پلورالیسم سیاسی تکیه می‌کند. ایدئولوژی سوسیالدموکراسی می‌خواهد از راه آرای عمومی، دور از هر گونه دخالتی در امور نظامی و بدون قهر و خشونت و کودتای خونین، قدرت را در دست بگیرد.

حزب سوسیالدموکرات بر عکس احزاب مارکسیست لینینیست یا احزاب چپ سنتی و سازمانهای خرده‌بورژوازی، خواهان آن نیست که دارای میلیشیا یا ارتش و نیروی نظامی مخصوص به خود باشد، بلکه دستگاه نظامی و ارتش کشور را متعلق به خود می‌داند و نمی‌خواهد فرماندهی ارتش را در دست داشته باشد.

اساسنامه کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کومه‌له - پارته‌ی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کومه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

اصطلاحات 'سوسیالدموکراتی'، 'سوسیالیستدموکرات' یا 'سوسیالیزم دموکراتیک'

خواننده متوجه است که در ادبیات حزب ما اصطلاحات 'سوسیالدموکراتی'، 'سوسیالیستدموکرات' یا 'سوسیالیزم دموکراتیک' موجود است، این اصطلاحات ماهیتاً هم‌معنی، و از دوران کارل مارکس، آگوست بیل، ویلیام لیکنخت و برنشتاین به شیوه‌های جداگانه بکار برده شده است. در ادبیات سوسیالیستی کلمه سوسیالدموکراتی بیشتر اسم خود ایدئولوژی است که سوسیالیزم و دموکراتی را به هم گره داده و بدین ترتیب در هنگام بکارگیری نام، سوسیالیستی دموکرات / سوسیالیستی دموکراتیک به میان می‌آید.

در این بحث دو نکته اساسی وجود دارد، در درجه اول ما سوسیالیزم را از دیدگاهی ئورتودوکسی / سنتی و دیترمینیستی همچو راه‌حل اساسی نمی‌بینیم، به همین ترتیب سوسیالیزم را کار نخبه‌های روشنفکر کمونیست / سوسیالیست نمی‌دانیم، که در آن طبقه کارگر رهبر جامعه باشد و دولت پرولتاریا را مستقر کند. ما سوسیالیزم را همچو پروژه‌ای جمعی و اجتماعی می‌بینیم که در پروسه دموکراتیک جواب مسایل و معضلات را بدهد، با این دیدگاه از چپ، سوسیالیزم بدون دموکراتی ممکن نیست، بدین خاطر مهم است که هواداران و اعضای این اندیشه از سوسیالیزم، دموکرات باشند.

دوم اینکه ما حزبی ایدئولوژیک هستیم، بدین معنی که خطوط و اصول، و پرنسپهای سیاسی و اقتصادی خود را داریم و دارای دیدگاهی اجتماعی هستیم که با ایدئولوژیهای دیگر مرزبندی روشنی داریم، ولی در عین حال، همانطور که قبلاً آنرا اعلام کرده‌ایم، ایدئولوژی پرست و محدودنگر نیستیم، سوسیالیزمی که ما بدان معتقدیم پروژه‌ای جمعی و اجتماعی است، و ما معتقدیم با دموکرات بودنش است که در راستای جامعه، در ابعاد متفاوت جا و مکان بیشتری برای همه آنها به وجود می‌آورد که سوسیالیزم را در معنا و محتوا قبول داشته و دموکرات باشند. هم‌زمان در باره‌ی هر دو (سوسیالیزم و دموکراتی) بحث و تبادل نظر وجود داشته باشد، این بحثی است تاریخی، و مختص به جامعه کردستان نیست، در عین حال ما مشکلی در آن نمی‌بینیم اگر تنها مختص به ما نیز باشد.

ما معتقدیم علیرغم اینکه بحث بر روی کدامیک از مؤلفه‌های سوسیالیزم و دموکراتی صورت بگیرد، حزب ما جای همه‌ی کسانی است که سوسیالیزم را همچو پروژه‌ای جمعی / اجتماعی و دموکراتیک، با سیستمی عملی و قابل اجرا می‌نگرند، همه‌ی ما در پلاتفرم سوسیالدموکراتی، در حد توان و وقت و

اساسنامه کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

پێڕه‌و و پرۆگرامی کۆمه‌له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
The Political Program of The Social Democratic Party of Kurdistan
Pêrew u programi Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

اگر در ترجمه فارسی برنامه‌ی کۆمه‌له - حزب سوسیالدموکرات کردستان در محتوا و معانی کلمات اشتباهی رخ داده باشد، برنامه‌ی حزب به زبان کردی از نظر ما منبع اصلی می‌باشد، که لازم است به آن رجوع شود.

لزوم، می‌توانیم در مورد تمام گیروگرفتها و خورده‌کاریها چاره‌اندیشی کنیم، تا بدین شیوه بتوانیم در خیلی موارد راه‌حلهای ممکن و آماده بیابیم، و در بعضی موارد دیگر نیز سالها تجربه، خواست و توانا، تامل و تحمل جهت رسیدن به جواب این مسایل، لازم است، و علیرغم برداشتهای متفاوت، باهم می‌توانیم پروژه‌ی سوسیالیزم دموکراتیک / سوسیالیزمی رفرمیست را به جلو سوق دهیم.

عضو

عضو فردی است که:

۱. به دلخواه خود بعد از خواندن و فهمیدن اساسنامه و برنامه حزب (اگر سواد نداشته باشد باید برایش خوانده شود) به عضویت حزب درآید.
۲. طبق اساسنامه حق عضویت (سالانه) خود را پرداخت می‌کند.
۳. معتقد و پایبند به اساسنامه و پرنسپها و خطوط کلی حزب باشد.

توجه: توضیح کلمات و عبارات ها در آینده ادامه خواهد داشت.